

(Apponyi az indemnitás ellen.)

Apponyi Albert gróf kijelenti, hogy sokkal helyesebben volna, ha az indemnitásból nem csinálnának bizalmi kérdést. Mindamellett ragaszkodik az eddigi prakszishoz és a maga és elvarátai nevében kijelenti, hogy a javaslatot, mivel a kormányhoz politikai hízalommal nem viseltetik, el nem fogadja.

Nem akar most a katonai program keletkezésének hosszas történetébe bocsátkozni, de kijelenti, hogy ő messzebb menő követelésekkel lépett föl, mint a mennyit ez a program megvalósított.

Ha ennek dacára benn maradt a szabadelvű pártban, ez azért történt, mert *erőlesei kénysszer alatt állott*, nem akarván viláplése által az obstrukciónak tápot adni. A párhuzamos ülések azonban mégis kilépésre kényszerítették.

A miniszterelnök legutóbbi indítványa híven jellemzi közjogi felfogását. A miniszterelnök a parlamenti pártok váltogazdasága helyett a klikkek váltogazdaságát igyekszik meghonosítani. Tisza Kálmán temesvári szobrának leleplezése alkalmával báró Feilitzsch Arthur azt mondta, hogy az ellenzéknek kötelessége az eszméket mindaddig felszinen tartani, míg a kormány azokat megvalósítja. A kormányt ezért az eszméket akkor teszi magáévá, mikor azok megvalósítása biztosítva van. (Derűtség a baloldalon.) A kormány jelűgyi programját jellemzi az a kirohanás, melyet a Széll-kormány ellen intézett. (Zaj és derűtség balfelől.)

Tisza István gróf miniszterelnök: Nem volt kirohanás.

Apponyi Albert gróf: Legalább szigorú bírálata volt a Széll-kormánynak, mert szabadelvűen fogta fel a hatalmi eszközök kezelését. Ez a diagnózis hamis. A Széll-érából nagyon sok becses maradt. A kuriai bírások, az összeférhetlenségi törvény. Maradt több rendbeli kezdeményezés szociálpolitikai irányban. A szegény ügy rendezése. A lelenc-törvény. A választási szabadság biztosítása körül alkotott törvény. (Zajos helyeslés balfelől.)

Mindebben Tisza István grófnak sem része sincs. Sőt az új költségvetésben törölt százezer koronát, melyet a szegények érdekében vettek fel. Nem az obstrukció volt az oka, hogy a Széll-kormány megbukott, hanem az, hogy Széll a nemzet túlmegettelésére vállalkozott, az általános gazdasági pangás dacára. De üdvös intézkedései folytatandók, a nemzeti erők gyarapításai érdekében.

A takarékossgot szónok szintén helyesli, de megköveteli, hogy a takarékosági elv ér-

vényesüljön az inproduktív, nem pedig a produktív kiadások terén. A beruházások terén a kormány helytelenül alkalmazza a takarékosági elvet.

Szónok foglalkozik azzal a sokat hangoztatott kifogással, mintha ő személyi politikát üzne. Ez nem áll, ez nem állhat a jelen esetben sem, mivel *hözte és a miniszterelnök közt a legjobb személyes viszony áll fenn*. O mindenkor csak azt hangoztatta és azt mondta ma is, hogy politikai elvek és eszmék keresztülvitelére nem alkalmas az az ember, aki azokat teljes életében ellenozte. Végül kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés és taps a baloldalon.)

Felitzs Arthur br. személyes kérdésben kijelenti, hogy a temesvári díszében mondott szavai elferdítve kerültek a lapokba. Nem mondta, hogy a kormánypárt az ellenzékét veszi az eszméket, hanem onnan is akkor, mikor azoknak megvalósításának ideje elérkezett. (Helyeslés.)

(Tisza válasza.)

Tisza István gróf miniszterelnök emelkedett ezután általános érdeklődés közt szólásra. Természetesen találja, ha sokan akarnak az indemnitáshoz felszólalni, mégis arra kéri a házat, tegye lehetővé az ország érdekében, hogy az *ex-lex mielőbb véget érjen* és ezért szabják a képviselő úrak minél rövidebbre felszólalásaikat. Az alkalmat felhasználva tudomására hozza a Háznak, hogy majd a részletes vita során a kormány négy hó helyett hat havi indemnitást fog kérni. Egyszersmind kijelenti, hogy a kormány az *adóhátralékosokkal* szemben lehető kiméletesen fog eljárni és megadja bárkinek a haladékot, amennyiben azt az illető anyagi helyzete igazolja. (Helyeslés)

Barta Ödönnek előbbi felszólalására kijelenti, hogy a kormány soha sem háritotta el magáról az *ex-lex*ért való felelősséget, sőt nemcsak a politikai, de a jogi felelősséget is viseli mindaddig, míg a Ház jóváhagyásával a felelősség alól fel nem menti.

A takarékossg dolgában megjegyzi, hogy ő csak az inproduktív kiadásokat csökkentü. Szerinte a produktív kiadásokra kell koncentrálni az erőt és ezért kellett a tisztviselői fizetésrendezését is más alapra fektetni.

(Válasz Apponyinak.)

A miniszterelnök azután polemizál Apponyival és sorra cáfolja annak állításait. Akinek — ugymond — nyitva a száma, láthatta eddig is, hogy ő tiszteli a törvényt, de az nem törvény, hogy a többségnek semmi sem szabad,

míg a társadalom turbulens elemeinek szabad minden.

Attérve Apponyinak a Széll-kormány dolgában mondott szavaira, kijelenti, hogy ő a Széll-kormány működését annyira elismerte, hogy a megjegyzése lehet kirohanás bárki ellen, csak éppen a Széll-kormány ellen nem. E tekintetben tehát Apponyi az objektivitás teréről messze eltért. (Zajos helyeslés jobbról.) A kormány tanúságot tehet és tesz arról, hogy becsületes szándék vezet.

(A korona közelében.)

Végül visszautasítja a miniszterelnök Barta Odön azon állítását, hogy akik a korona közelébe jutnak, azok kénytelenek annak szolgálataiba allani. Nincs alkotmányos uralkodó, aki készségesebben teljesítene a nemzet jogos vágyait mint a mostani. Ennek a király már több jelét adta. Kéri az ellenzékot, hogy a kormányt vonja felelősségre bármiért, de ne a királyt. (Tetszés a jobboldalon, zaj balról.)

Apponyi és Barta személyes kérdésben szólnak fel röviden.

Az indemnitási vita folytatását hétfőre halasztották.

Holló Lajos a soproni huszárok ügyében interpellált. Az interpellációt kiadták a honvédelmi miniszternek.

Ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Az osztrák képviselőházból.

Bécs, március 12. (Képviselőház.) B-érkezett számos cseh interpelláció, továbbá Eisenkolb képviselőnek a Hoensborch-féle. A pápaság kulturális jelentőségében című mű előszavára vonatkozó interpellációja, a bécsi diákzavargásokra vonatkozó a'ldentsch interpelláció, melyben azt kérdezik a miniszterelnöktől, milyen lépéseket szándékozik tenni, hogy a jövőre nézve elejét vegye a német nép ellen tervszerűleg gyakorolt államellenes eljárásnak és a parlamenti cseh obstrukciónak.

Kivándorló görögök.

Triest, március 12. A Galicia nevű Lloyd-gőzössel tegnap Pireuszról és a közbenső kikötőkről 118 görög érkezett ide, kik Észak-Amerikába vándorolnak ki. Néhány nap előtt az Amphitrite nevű Lloyd-gőzös is 77 görög kivándorlót hozott.

lány, szegény kis Erzsike! — Aztán az asszonyhoz fordult és erős hangon mondta:

— Azért mégsem fogunk szakítani!

— Szakítani fogunk — felelt szomorú lemondással az asszony.

— Nem, nem! — kiáltott a férfi s megfogta az asszony kezét. — Enyém maradsz, sőt most léssz csak igazán az enyém. Enyém leszesz és én visszaadom gyermekednek az atyját, visszaadom Erzsikének az ő elrabolt csókjait. Hermin — tette hozzá susogva s egészen magához vonta az asszony ziháló testét, — én tégedet feleségül veszek!

Az asszony megriadt, mint az erdei vad a puskadőrejtől. Egészen önfelédlen kiáltott fel:

— De hisz az lehetetlen!

— Lehetetlen — ismételte haraggal és némi keserűséggel Andor. — És ezt te mondod: a nagy, a szerelmes asszony, az anya? Nem, Hermin, te nem beszélsz őszintén. Te a feleségem leszesz, magad se akarhatod másképen.

— Nem, nem százszor nem! felelt most már egészen kikelve magából az asszony. Fehér keble zihált lélekzete elakadt.

A férfit agyában világosság kezdett derengeni. Odaugrott az asszonyhoz, mint valami vészporj fenevad, és megragadta annak bársonyos karját. Fehér, vékony ujjai belemélyedtek az alabástromkar forró húzába.

— Hát nem léssz a feleségem? Áthághatatlan akadály van közöttünk. Talán a lányod boldogsága, becsülete kívánja úgy? Ha-ha-ha? Hogy ezt előbb ki nem találtam! Nem léssz a feleségem, ugy-e, mert mást szeretsz?

És olyat lökött az asszonyon, hogy az tán-

torogva esett a pamlaghoz és végigterült a szőnyegen.

A másik pillanatban azonban már vadul ugrott fel Hermin és szikrázó szemekkel rohant a férfi felé, aki sápadtan, lihegve támaszkodott a falnak. De aztán csak mégis leeresztette karjait s szelid szomorúsággal szólt:

— Igaztalanul bántottál, Andor. Bár elismerem, hogy ebben is én vagyok a hibás, mert valamit elhallgattam előtted.

— Nem vagyok kíváncsi arra, amit elhallgattal, — vágott közbe keserűen Batori. — Hazug a védekezésed, utálatos a vezeklésed, becsületlen minden szavad.

Szólt és vette a kalapját, hogy távozzék.

Ekkor azonban a szomszédos szobából, ahol Erzsike aludt, hosszú, nehéz sóhajtás hallatszott. Andornak úgy szívébe nyilatott az a sóhajtás, hogy szinte lesujtva áll meg a küszöbön.

— Hát tőle sem bucsuzol — szólt meg szeliden Hermin.

Andor nem felel semmit, de csendesen megindul Hermin után a másik szobába. A lefüggönyözött ágy előtt mind a ketten megállnak. Hermin félrenuzza a függönyt és gyönyörűséggel, szeretettel legelteti szemét az alvó lánykán.

A férfi kísé hátrább áll, csendesen szótlanul.

A lány pihegve fekszik a fehér párnákon, Hajának szőke fürtjei beárnyékolják tiszta homlokát. Hosszu selymes szempilláit, mintha egy angyal csókolta volna szemére: olyan mozdulatlanul tapadnak oda azok a szempillák. Fehér kacsói összekulcsulva pihennek, keskeny kis mellén.

De egyszerre csak megrázkódik az alvó gyermek. Kis kezét ököibe szorítja, fejét kissé fölemeli és fölkiált:

— Nem igaz! Az én anyám nem szereti Andort, nem szabad szeretnie, mert őt én szeretem!

Aztán újra visszahanyatlik.

És a férfi megdermed e szavak hallatára: megért belőlük mindent. Odamegy lassan az ágyhoz, megcsókolja az alvó lányka kezét hosszsan, melegen, utoljára. S visszatér a boudoirba, ahol már várja az asszony.

Andor zokogva térdel Hermin lábához s kérielő szemekkel tekint föl rája:

— Te tiszta, te szent asszony, bocsáss meg nekem!

Az asszony fölemeli a térdeplő férfit:

— Meg. ocsátok... Isten veled.

— Isten veled — ismétli halkán a férfi és halkán, csüggedten kimegy a szobából, hogy oda többé vissza ne térjen.

A férfi távozása után Havas Hermin zokogva rogyott a pamlagra. Gyönyörű testén végigvonaglott a fájdalom és fuldokló sirása közben meg-meg rázkódott az a zokogó test. A haját tépve és sirva kiabálta ki lsszonyu fájdalmát.

A zajra fölébredt Erzsike is s megrettenve a fájdalom eme vad kitöréseitől, rémült sikoltással szólította anyját.

S lányának hívó szavára rögtön föleszmélt Hermin. Mindent feledve rohant a fehér ágyhoz s hosszú, forró csókot nyomott Erzsike égő homlokára.

Tíz hónap óta először.

Egyről-másról.

(Művészi események. — Tavaszí poézis. — A hitet fakasztó virágkéz. — Érdekes esküvő.)

Irta: Lux Torka.

Arad, március 12.

Ismét kergetik egymást a művészi események. A Vigszínházban nagy sikere volt egy német drámának, ma este a Nemzetiben egy történelmi dráma megy, amelynek szerzője az asszonyok írója: *Pekár Gyula*, pár nap múlva megnyílik a Nemzeti Szalon tavaszí tárlata, azután majd a Műcsarnok s aki az első tavaszias sugarakra nem szaladt le Abbáziába, vagy nem ment el a Rivierára, Budapesten sem fog unatkozni. Budapesten, ki a tavasz varázsos bájában, új szépségében bontakozik ki ismét, mint azok a mindig szerelmes, halálosan könnyelmű, de minden új szerelem érzésénél új bájjal, új ifjúsággal megújított asszonyok.

Mert Budapest soha sem oly szép, mint tavasszal. Tavasszal, mikor a paloták aranyos kupolái a késő délutáni napnak sápadt biborában ragyognak s az Andrássy ut nyilegyenes utjai fölött a nagyváros örökös ködö valami rózsaszínű párává lesz s a foszlányos felhők mint a tündérek elvesztett fátyolai, úgy usznak a levegőben. Két oldalról a vadgesztenyefák lombosodó ágai zöldelnek, a faburkolaton hintók robognak tova s asszony szemek tizétől forróvá válik a levegő.

Ez a nagy város tavaszias poézise. A gyaloglárók tele elegáns, szép asszonyokkal, mosolygó gyerekekkel s végig a vadgesztenyefák alatt a padokon sápadt, beteges, szegény és kíváncsi emberek ülnek.

S az egészségnek, jólétnek, örömeinek és boldogságnak eme kontrasztjai sem olyan szárandók a megújulás első idejében, mint később, lombhulláskor.

A tavasz, a reménység angyalának keze van ilyenkor a szíveken, ez a gyöngéd, hitet fakasztó virágkéz, amelynek érintése nem sóhajt, de mosolyt csal az ajkakra. S még a legszárnyatörtebb halandó is, mint a porba bukkott madár, kezd lábra állni, próbálgatja a szárnyait emelni és az első lépésnél már hiszi, törött szárnyának összeforradását. S talán azért is legszebb ez a nagy, rideg, kegyetlen város tavasszal. Meleg sugaraival lehájtja róla a nyomoruság kórgét, a gondok könnyét felszárítja s a tél hidegétől elkékült arcokat meleg színűre festi.

A kis varróleány nem sokára leveti csunya ötesztendő, agyon stoppolt téli kabátját, a derekát karcsubbra fűzi és mosó bluzában, két forintos szalonkalapjával, fölmelegedett fiatal vérével nem az a didrgő sápadt, kopott leány lesz, mint aki télen volt.

S megyünk mindennap beljebb, a virágnillás felé. Hymen láncai is ugyancsak fonódnak, s mindennapra kijut egy-egy érdekes esküvő. Az utolsó napokban a legérdekesebb, a *Varsányi Irén* volt. Ez a szép, komoly — már nem leány, de asszony, *Márkus Emilia* után ma a legkedveltebb színésznő Pesten. Még pedig az asszonyok kedvence. És ez nagy szó, mikor olyan kényes szerepek kreálója, mint *Varsányi Irén*, kedvence lesz az asszonyoknak. De az asszonyok, ezek a finom érzékű talányok kitűnően tudnak — bár nem mindig igazságosan — disztíngválni. — De a színésznőkkel szemben ők is más mértékkel mérnek, mint monadjuk a barátnőikkel szemben s mégis, egy komoly, a maga méltóságának sáncaival körülvett színésznő dupla értékkel bír szemükben.

Igaz, hogy *Varsányi Irén*nek számos kitűnő tulajdonsági között meg van az a jó tulajdonsága is, hogy kitűnő izléssel öltözködik. „Már-

kus és a *Varsányi ruhái*” — ez a budapesti asszonyok között a jelszó. S ellehet képzelni, milyen érdeklődéssel fordultak most kedvencük házassága felé.

Szerencsére mindig akadt valami hol soványabb, hol kövérebb pon, ennek az örökké lázasan halászó nagy városnak a hora s így hál Istennek, nem hálnak meg unalmukban a mi szép asszonyaink.

Aradhegyalja szőlősgazdáihoz.

(Főlhívás alakulásra.)

Arad, március 12.

Gazdasági viszonyaink évről-évre súlyosabb feladatokat rónak reánk, nehézzé, küzdelmessé teszik a megélhetést, a sikert. Azok, akik a nehézségektől visszarettennek, a küzdelemtől visszariadnak, feltétlenül elvesznek. Nem is elegendő ma már, hogy egyesek lépjenek a küzdelem porondjára, hanem feltétlenül szükséges a közös érdekek megvédése érdekében a tömörülés, a társasulás. A mire egyesek képtelenek, azt egyesülés mellett legtöbbször könnyen lehet sikerre vezetni.

Számos példa áll előttünk e tekintetben, hogy mily üdvös eredményeket lehet egyesülés által elérni.

Szőlőművelésünk eddigelé, a filokszera pusztítása előtti korszakot tekintve, olyan mellékága volt a gazdaságnak, amelylyel senki behatóan nem foglalkozott, de nem is volt erre szükség; apáink, nagypapáink, kellemes szórakozásból, mellékfoglalkozás gyanánt tekintették a bortermelést, kevés művelési költségek mellett mégis aránylag több volt abból a jövedelmük, de feltétlenül több az örömük, mint jelenleg nekünk, akik a filokszera-vészszel megküzdve, szőlőinket újra telepítettük, újra megvettük, még pedig sok ezrekért. Nem szükséges összehasonlítást tennem a szőlőművelés rég elmúlt és a jelenlegi viszonyai között, köztudomású tény, hogy akkoriban legnagyobb részt empirikusan, míg jelenleg a lehető legnagyobb szakértelemmel, tudással, gondal, fáradsággal és nagy költségek mellett műveljük szőlőinket.

Hegyaljánk, a melynek bortermékei nemcsak hazánk határain belül, de távol a külföldön is híresek valának, önfeladózó fáradozásunk, vállalkozásunk és ama szeretetnél fogva, a mely minket hegyeinkhez köt, ismét virul. Közel 8000 katasztrális hold ujonnan ültetett szőlő diszlik ismét és ezekbe húsz millió korona érték van befektetve, évi négy millió koronát meghaladó termés értékkel. Oly jelentékeny töke ez, amelyet megyénk közép osztálya fektetett szőlőhegyeinkbe, a mely megérdemli, hogy levessük megszokott fatalizmusunkat és ne bizuk a dolgok fejlődését a véletlenre.

Segítségre szükség van, még pedig több irányban. A jelenlegi szőlőművelésnek érdekeit két csoportba oszthatjuk: országos jelentőségű érdekek és helyi jelentőségű érdekek csoportjába.

Az országos jelentőségű érdekek olyan természetűek, amelyek az ország összes bortermelőit egyaránt érdeklik, ilyenek: a vám és kereskedelmi szerződés, a kiviteli ügy, boraink jó hírneve a külföldön, a helyi borkezelés, a szőlősgazdák hitel ügyei és a warrans ügy, az italmérési adó leszállítása, a cognac főzési adó leszállítása, a termelő magán és házi fogyasztásának adómentessége, termelő kicsinyben való elárúsítási joga, országos pinceszövetkezetek alapítása, borvásárok rendezése, a borhamisítás ügye, az agrár kölcsön ügy, általános szőlészeti ügyek.

A helyi jelentőségű érdekek rövidebben csoportosíthatók és még sem kevésbé fontosságúak és pedig: a lehető legelőcsőbb termelés ez-

zel kapcsolatosan szükségleteink u. m. trágyák, hárs, gálisz, karók stb. legjutányosabb beszerzése, betegségek, veszélyek elleni közös védekezések termésünk lehető legjobb értékesítése, helyes szüretelés, vidékünk bortermékeinek régi hírnevének visszahódítása, a munkás kérdés, előre nem látott helyi jelentőségű fontos ügyek, melyek az előbbiekkal együtt gyors megoldásra várnak.

Elérkezett az az idő, hogy függetlenül, önállóan, minden gyámnokoltás nélkül saját, igen fontos ügyeinket magunk vegyük kezünkbe, a mit elérünk az által, ha megalakítjuk *hegyaljánk borgazdáinak egyesülését*.

Minden szőlősgazdát egyaránt érdekel az ügy, azért felkérjük gazdatársainkat, ne maradjon el egyik sem a holnap, *vasárnap* délelőtt megtartandó értekezletről, hogy közös akarattal, egyesült erővel ügyeinket előbbre vihessük.

Bódi Bódog,
szőlőbirtokos.

Verekedés a Reichsrathban.

(Betrány egy darab cukor miatt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 12.

A Reichsrath ismét visszakapta régi jó hírnevét. A hosszas szélcsend után, melyben csupán szelíd legazemberezések folytak az osztrák képviselőtestületben, ma ismét felébredt a régi virtus és az osztrák törvényhozók megint azzal mulattak, hogy a padokhoz csapkodták egymást.

Míndez egy kis darab cukor miatt történt; van ugyanis egy tagja a Reichsrathnak, aki, ha cukrot mutatnak neki, rögtön dűnbe borul és kész a legvégsőre is. Es ennek az embernek egyik képviselőtársa cukrot mert mutatni.

Távirati értesülésünk a barátságos jelenetekről a következő:

A Reichsrath mai ülésének vége felé, egy-egyed háromkor épen névszerinti szavazás folyt. Egyszerre *Wolf* berohan a terembe és stentori hangon kiáltja a németek felé:

— Németek, ne engedjétek magatokat boldondá tenni a *komiss csehek*től!

A csehek között erre óriási láрма kerekedett.

— Ki kell dobni! Ki vele; — kiabáltak *Wolf* felé.

— Veletek ki, ti *csaló cseh gazemóerek*! — ordítja *Wolf*.

Skála cseh képviselő a zsebéből egy kis darab cukrot vesz elő és gunyosan mosolyogva *Wolf* felé tartja. *Wolf* dühösen *Skála*ra rohan, *mellen ragadja, megrázza* és felemeli a kezét, hogy *pofonüsse*. Már már lesujt, mikor a padokból kitódult csehek lefogják és *dulakodni kezdenek* vele. *Dulakodás* közben több ízben a *padhoz vágják*. Általános kavarodás keletkezik. Az összes képviselők a verekedők közé rohannak, hogy szétválasszák őket. Ez nagy nehezen sikerül is.

A rend helyreálltával *Kaiser* elnök rendre utasítja *Wolf*ot és azt kérdezi *Skála*tól, hogy megsértette-e ellenfelét? *Skála* kijelenti, hogy nem mondott egy sértő szót sem.

Wolf: (Kiáltva az elnök felé.) Ez *közönséges cseh hazugság*! Igenis, *Skála* célzást tett arra az aljas rágalomra, hogy a cukor-kartell engem megvesztegetett. (A csehek felé fordulva:) De ha valaki még egyszer feleleveníti ezt a piszkos gyanusítást, akkor *agyonütöm*!

— Magát fogják agyonütni! — ríposztíroznak a csehek.

A nyugodtság helyreálltával a névszerinti szavazást folytatják.

Az orosz-japán háború.

(A japán császár a harctéren.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 12.

A harctéri események, mint a ma érkezett táviratokból látjuk, most vannak kialakulóban. Mindkét részről erősen folyik a felvonulás, de itt is a japánok vannak előtérben, a kik Korea földjén s a mandzsuri határon már igen szám-bavehető csapatokkal rendelkeznek. A közelebbi napok egyikén egy ötvenezer főnyi hadsereg élén Koreába, katonái közé megy maga a mikádó is.

A mai táviratok leginkább a Port-Arthur mellett e hó 10-én éjjel lefolyt tengeri csatával foglalkozik, melyet orosz hivatalos jelentés a következőképp mond el:

Az oroszok veresége.

Pétervár, március 12. A port-arthuri parancsnok a következő részleteket közli az erősség 10-én történt ostromáról: Mihelyst az ellenség a tüzelést megkezdte, ütegeink azonnal feleltek, hat ellenséges hajó Liaotiensagban maradt és ornan lőttek az erősségre. Az ágyuzás egy óra 15 percig tartott. Az ellenség körülbelül 200-szor lőtt. A 15. sz. üteg egyik tarczaja megrongált egy japán cirkálóhajót. Az ellenség ágyuzása csak csekély kárt okozott. Hat katona megsérült. A városban három ember meghalt és egy súlyosan megsérült. Stössel tábornok jelentése szerint a parti ütegek tisztjei és legénysége nagy bátorságot tanúsítottak. Az ágyuk legnagyobb pontossággal működtek.

Pétervár, március 12. (Hivatalos jelentés.)

Alexejev tengernagy mukdeni 11-éről kelt távirata jelenti: A hajóhad parancsnoka, Makarov tengernagy jelenti Port-Arthurból e hó 11-éről:

Hat torpedónaszádunk, ezek közül négy Matusevics kapitány parancsnoksága alatt, a melyek 10-én éjjel mentek a tengerre, cirkálóhajótól kísért ellenséges torpedóhajóval találkoztak. Heves küzdelem keletkezett, melyben Vlasztni egy White Head torpedóval egy ellenséges torpedót súlyosított el. Visszavonuláskor a Sterbucsi torpedónaszád, mely Szergejev hadnagy parancsnoksága alatt állott, megsérült, gépe hasznavehetetlenné váltott és süllyedni kezdett. Reggel 8 órakor visszavert a többi öt torpedónaszád, miután a Sterbucsi helyzete válságossá lett. En zászloamat a Novikra vonattam fel és evvel együtt a Baján-on mentem segítségül. Ot ellenséges cirkálóhajó elvágta tőlünk a torpedónaszádot és egyidejűleg közeledett felénk az ellenséges csatahajóhad. Nem sikerült a Sterbucsi megmentése. A torpedónaszád elsüllyedt. A legénység egy része fogságba esett, másik része vízbefúlt.

Az éjjeli támadásokon résztvett hajókon egy tiszt súlyosan és három könnyen megsérült és pedig Matusevics kapitány, Alexandre hadapród és Blinov gépészmérnök könnyen, Zaeff hadapród a fején súlyosan, Zaeff jobb szemét elvesztette. Két ember meghalt, 18 megsebesült.

9 órakor a 14 hajóból álló ellenséges had ágyuzni kezdett pánclóshajóinak nagy kaliberu ágyuiból a port-arthuri kikötőre. A tüzelés nagy távolságból történt és délután 1 óráig tartott. Azt hisszük, hogy az ellenség 154 löveget lőtt ki 35-5 cen-

timéteres kaliberü ágyuiból. A hajókban okozott kár jelentéktelen és a hajók már mind teljesen harcképesek. A mi veszteségünk a következő: egy tiszt könnyen megsérült, egy katona elesett, négyen megsérültek. Az ütegek fényezőóráinak világossága jó szolgálatot tett. Ütegeink tüzelésükkel ismételtén kényszerítették az ellenséges torpedónaszádokat a visszavonulásra. Az ágyuzás kezdetekor az erősségbeli ágyuk viszonzták a tüzet. Az összes hajók legénysége jelét adta bátorságának. A műhelyben a munkát folytatták, úgy mint rendesen, annak dacára, hogy a hajók között lövegek estek le, melyek a munkásokat szilánkokkal borították el. Az ostromot sikertelennek vehetni. Azt jelentik, hogy az ellenséges Takaszakó cirkálóhajó jelentékeny károkat szenvedett, a melyeket tekintettel a nagy 50 kábelynyi (körülbelül 10 kilométer) távolságra, pontosan megállapítani nem lehetett. Sok löveget 12 kilométer távolságról lőttek ki. Ezekről van szerencsém felségednek jelentést tenni.

A mikádó a harctéren.

Bécs, március 12. Az itteni japán követtséghez értesítés jött, hogy a japán császár ötvenezer főnyi hadsereg élén a legközelebbi napokban a koreai harctérre megy.

Tokió, március 12. Tokióból táviratozzák a Berliner Tageblattnak, hogy eddig három japán divízió, még pedig a tizedik, a tizenkettedik és a gárda hadosztályok mentek Koreába.

Elhurcolt kínai csapat.

Niucsvang, március 12. Pénteken egy olyan összeütközés történt, amelynek valószínűleg nemzetközi következményei lesznek. Egy kozák csapat bekerített és Korpancsuba hurcolt egy kínai csapatot, melynek azóta semmi nyoma. A niucsvangi kikötőt rendkívül megerősítették és védelmére gyorstüzelő ágyukat szállítottak.

Lovasság, tüzérség és gyalogság van Niucsvang környékén. A Jalu folyó vidékére 20.000 főnyi szibériai csapat indult, amelynek Karbinban van a hadműveleti bázisa. A csapatok közt nagy a lelkesedés. Miaojung mellett a katonaság éjjelnappal dolgozik az erődítményeken. Ot versznyi uton az erődítmények már elkészültek.

Washington, március 12. Evans admirális kábeltelegrammot küldött a Helena hajó kapitányának, amelyben tiltakozott, hogy az oroszok Inkaiu kikötőjében megfordultak. Hay államtitkár konferenciát tartott, amely azzal végződött, hogy a tiltakozást megerősítették és felszólítják Oroszországot, Niucsvang semlegességének tiszteletben tartására.

Kuropatkin — otthon.

Pétervár, március 12. A Ruszkij Invalid jelentése szerint Kuropatkin tábornok tegnap fogadott egy a város kapitánya vezetése alatt álló 18 tagu városi tanácsosokból álló küldöttséget, kik egy szent képet hoztak, a melyet a tábornok térdepelve fogadott. A felajánlást megköszönve, többek között azt mondta a tábornok, hogy a hadsereg nehéz munka előtt áll, de kész erejét feltenni, hogy a beléje vetett bizalmat kiérdemelje. Kérte Pétervár képviselőjét, hogy teljes bizalommal

Oroszország erejéhez, csöndesen várják a további fejleményeket.

Berlin, március 12. A „Tageblatt“-nak táviratozzák Pétervárról, hogy Plehve állása a háboru következtében jelentékenyen megerősödött. A cár rendkívüli felhatalmazással ruházta fel Plehvét és ő vitte keresztül, hogy a cárhirlapírókat fogadott, a mire eddig még nem volt példa.

A japánok előnyomulása.

London, márc. 12. A Daily Mail jelenti Csifuból tegnapi: Tíz nap óta 16 csapatszallítmány érkezett a koreai part egyik kikötőjébe, a melyet a japánok Zaicsunak neveznek és a mely mintegy 12 órányira van Csifuból. A kikötő kitünő horgonyzó hely, bejárata azonban igen veszedelmes, mert magas sziklák szoritják össze. Négy japán cirkálóhajó és nagyszámu torpedónaszád a bejáratól északra állanak őrt. Egy torpedóromboló zátonyra jutott, de csak könnyen sérült meg. Egy szállítóhajó azonban teljesen megfeneklett. Február 27-ike óta hir szerint 10,000 japán szállott partra Kaicsunál.

Az ipartestület tisztujtása.

(Harc az elnöki szék körül.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 12.

Az aradi ipartestületnek nagy, harcias napja lesz a holnapi. Vasárnap tartja az ipartestület tisztujtó közgyűlését, a melyet nagy érdeklődés és küzdelem előz meg.

A küzdelem főként az elnöki szék körül fog lefolyni. A jelenlegi elnökön, Berán Antal kivül még két jelöltet állítottak fel az elnöki tisztségre: Mihalik József cipésmester és Weil Alajost. A küzdelem főként Berán és Mihalik között fog kieresődni, habár Weilnek is tekintélyes számu hive van.

A holnapi választás annál is nevezetesebb, mint az előbbie, mert a módosított alapszabályok szerint az elnök ezuttal (a mint a jövőben mindig) öt évre választatik. A most megválasztandó tisztikarból évente tízet fognak kisorsolni, a kik újból is megválaszthatók. Hasonló, általános választás tehát a jövőben nem lesz, a mi csökkenteni fogja a későbbi választások izgalmas voltát.

Az ipartestület 1200 tagja közül ma délutánig háromszázan váltották ki a szavazásra jogosító igazolványukat, de a szavazók előreláthatólag lesznek ötszázan is. A szavazás két urnánál fog történni. Az egyiknél az elnöki tisztre, a másiknál az előljárási tagjaira fognak szavazni. Az előnkválasztás eredményét még vasárnap délelőtt konstatálják; az előljárási tagjaira adott szavazatok összeolvasása s az eredmény megállapítása valószínűleg hétfőre marad.

A közgyűlést délelőtt tízkor Berán Antal elnök nyitotta meg, s ő vezeti egészen a választásig, amidőn a közgyűlés vezetését az iparhatóság képviselője, valószínűleg Green Nándor t. főkapitány veszi át.

A Mihalik-párt előljárási-jelöltjeinek névsorát közöltük. A Berán-párt ma este adta ki szavazó-céduláját, a mely a következő:

Ugyész: Müller Károly.

Előljárási rendes tagok: Weil Alajos bádogos, Barthel János lakatos, Barthel Ernő mézesbábos, Bittenbinder Konrad kalapos, ifj Czeier István asztalos, Cziráky Alajos férfi-szabó, Demelbauer Jakab mészáros, Gábor András építő, Gid Samu csizmadia, Fischer József sütő, Frick József építő, Fleischer Adolf vasbutor készítő, Joanovits Antal szücs, Irmer Henrik szobafestő, Berán Antal kárpitos, Kai-

ser Lipót női szabó, Oláriu Jusztin cipész, id. Radocsányi János szijgy., Rotthmüller Ferenc hentes, Rosmanith Albert kárptos, Seelinger Andor cipész, Szablóczky László kefekötő, Szilágyi Jakab asztalos, Szücs Károly csizmadia, Stoll Béla lakatos, Schindlberger Lipót festő, Szojakovits Milán hentes, Schaffer József könyvkötő, Schwellengraber Gyula borb., Sugar József férfi szabó.

Póttagok: Mihály Ferenc kádár, Kristóf György borbély, Skorczár György kocsiagyártó, Opritz Pál kovács, Kreinicker Sándor képfarago, Kottilla József sütő, Kremmer János asztalos, Preisler János mázoló, Horváth József építő, Tapolicsányi Gyula kefekötő.

Számvevők: Hoffmann Viktor sütő, ifj. Müller József szepfestő, ifj. Radocsányi János szijgyártó. **Póttagok:** Grallert Rezső órás, Czernóczky Mihály cipész.

A Weil-párt ma még nem adta ki a maga listáját. Ellenben megjelent ma egy lista, a mely a Mihalik-párt szavazólapjának módosítása.

Ülés a kereskedők körében.

(Magyar Ferenc adománya. — Az évi közgyűlés. — Kereskedelmi alkalmazottak kongresszusa. — A vasárnapi munkaszünet ügye. — Ahol nincs munkaszünet. — A vasas-bál jövedelme.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 12.

Az Aradi Kereskedők Köre választmánya szomban tartotta, Tedeschi Viktor elnöklésével, az évi közgyűlést és a tisztújítást megelőző választmányi ülését.

Napirend előtt az elnök szép szavakban emlékezett meg a kör fiatal, buzgó tagjának, Magyar Andornak haláláról, a mely alkalommal a kör részvételének illő formában kifejezést adott, — ugyintén arról, hogy az elhunyt atyja, Magyar Ferenc gyönyörű levélben köszönnén meg a kör részvételét, száz koronát adományozott fia emlékére a kör Erzsébet-segítő alapjának. A kegyeletes adományért köszönetét nyilvánította a választmány.

Az elnök ezután jelentést tett a takarékpénztárak adományairól, Weinberger János pénztáros a bevételekről, Keppich Zsigmond az állásközvetítő osztály működéséről.

A folyó évi rendes közgyűlést április 10-én délelőtt fél 11 órára tűzték ki s az akkor megajándékozásra kandidáló bizottságot küldték ki.

Tudomásul vették a kereskedelmi alkalmazottak V. Miskolcon tartandó országos kongresszusának sorrendjét, a mely szerint azon a kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyainak szabályozása ügyének Sugar Ignác, a miskolci kereskedelmi és iparkamara titkára, az országos kereskedelmi állásközvetítés ügyének pedig Farago Rezső, az Aradi Kereskedők Köre titkára lesz. A kongresszust június 5-én tartják meg.

A vasárnapi munkaszünet dolgában három átirat is került a választmány elé. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete és a budapesti Kereskedő Ifjak Társulata a teljes vasárnapi munkaszünet törvénybe iktatása iránt fordultak a körhöz; az előbbi sürgős kérvényre, az utóbbi pedig a fővárosban ennek érdekében tartandó nagygyűlésen való részvételre hívta fel a kört; — Verseci Kereskedők Egyesülete pedig a vasárnapi munkaszünetnek déli 12 órakor való megkezdését akarja. A választmány egyik irányban se foglalt állást, hanem kimondta, hogy e kérdés az összes érdekeltek meghallgatása, a méltánylást érdemlő körülmények figyelembe vételével, nem agitáció, hanem lehetőleg kölcsönös megértésre és megegyezésre épített intézkedéssel rendezendő.

Elhatározták azonban, a petrosényi kereskedelmi alkalmazottak kérésére, hogy feliratot

intéznek a kereskedelmi miniszterhez az iránt miszerint Petrosény és a szomszédos bányavárosok ne vétessenek ki a munkaszüneti törvény hatálya alól.

Tudomásul vették a pankotai és vidéki kereskedők egyesülete megalakulásáról szóló jelentést s annak támogatását határozták el.

Kalmán József beszolgáltatva az Erzsébet-segítő-alap részére a vasasok estélyének tiszta jövedelmét: 100 koronát.

Végül kisebb ügyeket intéztek el s több új tagot vettek föl.

Az a szocializmus!

(A főispán és a zendülő községek.)

— Jelenet a miniszteriumban. —

Arad, március 12.

Belügyminiszter: Borzasztó, ilyen vármegye! Minden héten új zendülés. Hát mi van Aradvármegyével?

Főispán: Hja, a szocializmus, a szocializmus!

Belügyminiszter: A szocializmus! . . . Hiszen Talpason azért történt a zendülés, mert a jegyzővel nem voltak megelégedve!

Főispán: Persze a szocialisták. Hát kivel vannak megelégedve a szocialisták?

Belügyminiszter: De a jegyző nem végezte a dolgát!

Főispán: Hja, a szocializmus leküzdésével volt elfoglalva.

Miniszter: De rendetlenek a számadásai!

Főispán: Kérlek, kegyelmes uram; amelyik faluban a szocialisták mindent felforgattak, hogy legyen rend éppen a községi számadásokban!

Miniszter: De mások azt mondják, hogy a közigazgatás a slendrián.

Főispán: Mások? Azok is szocialisták. Csak a tisztviselők nem.

Miniszter: A lapok mást írnak . . .

Főispán (mosolyog): A lapok . . . A Népszava vidéki kiadásai. Az egyiket titokban Bokányi szerkeszti, a másodikat Weltner Izrael . . .

Miniszter: De másutt is . . . Lám, már fejelemi följelentést is tettek.

Főispán: Fejelemi? Akkor ezek már nem szocialisták, hanem anarkisták. (Előzékenyülve). Es egy ily életveszélyes vármegyében legyen kedve főispánnak lenni az embernek . . .

Miniszter: Szocializmus, jó, jó . . . De az ilyen ellen lehet tenni valamit.

Főispán: Tenni . . . Hát nem teszünk? Ahol zendülést játszanak, kiküldünk egy század katonát. A melyik községet nagyon szeretjük, kap egy zászlóaljot. Sokszor sztrájkolnak a szakácsok a városban a nagy katona-hiány miatt . . .

Miniszter: Kérlek, ez nem intézkedés. Hát akkor mire való a főispán?

Főispán: Mire való? Ez érdekes. Hát kinek kell védnökölni az egyesületekben? Kinek kell felköszöntőket fogalmazni az ünnepi ebédekre? Kinek kell a kezét a társadalmi élet útjában tartani? Természetesen, ti azt hiszitek, hogy ez semmi. Kinek kell objektív szemmel nézni a gazdasági érdekkörök közötti versengést? Ez talán kismiska? Kinek honszerelmének kell virrasztani, amíg mások alszanak? Es ti azt kívánjátok, hogy én a szocializmussal és apróközségi ügyekkel is törődjem. Ez hálátlanság. Ez fáj. Ha nem szeretnétek, István, azt mondanám: nem játszom tovább . . .

MULATSÁGOK.

(=) A szocialisták mulatnak. Az aradi nemzetközi forradalmi szocialdemokrata párt az összes szakegyesületekkel egybekötve március 13-án vasárnap este a Városi sörszarnok összes termeiben szavalattal, tombolával és táncokkal egybekötve Petőfi-emlékünnepeket rendez.

Aradiak a kereskedelmi miniszteriumban.

(Arad közuti vasútja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 12.

Az az értekezlet, mely az aradi és csanádi egyesült vasutak és a lóvasutársaság között fennálló peage-szerződés dolgában volt hivatott eljárni; tegnap március 11-én folyt le Budapesten a kereskedelmi miniszteriumban.

Az értekezletnek az a pozitív eredménye, hogy az Acsev, a lóvasutársasággal a peage-szerződést meg nem újítja és a motoros kocsiforgalmat április 1-én Arad város területén beszünteti.

Szóba került ezután az a terv is, mely a város által építendő közuti vasuti hálózatra vonatkozik. Miután azonban a közuti vasutnak a várossal kötött szerződése körül nézeteltérések merültek fel, az Acsev. kiküldöttei olyan nyilatkozatot tettek, hogy a vasut a sinhálózatot a sajátjából, helyi érdekű vasut címen építeti ki.

A peageszerződés.

Az értekezlet előzményei röviden ezek: Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága kérvényt adott be a kereskedelmiügyi miniszterhez, melyben arra való tekintettel, hogy a lóvasut-társasággal ennek túlzott, követelése miatt a peage-szerződést meg nem újíthatja, előmunkálati engedélyt kért egy Arad város területén, a Wesselényi- és Széchenyi-utcákon végigvonuló sinhálózatra.

A kereskedelmiügyi miniszter erre a kérvényt azzal küldte le Arad városának, hogy ez ügyben, mielőtt még az előmunkálati engedély megadása tárgyában határozná, az összes érdekeltek, nevezetesen az Acsev, a lóvasut-társaság és Aradváros képviselőinek bevonásával értekezletet tart. Az értekezlet tegnap, március 11-én folyt le.

A városi sinhálózat terve.

Időközben Arad város törvényhatóságának is alkalma nyílt evvel a kérdéssel foglalkoznia. Az Acsev. ugyanis a miniszterhez benyújtott kérvényében előhozta, hogy az esetben, ha Arad városa hajlandó volna a kérdéses sinhálózatot kiépíteni, a vasut-társaság hat százalékos biztosítást a városnak, sőt a hat százalékon felül eső jövedelmet is a városnak engedi át. Ennek ellenében csupán azt kérte, hogy a saját kocsijait a távolsági forgalom lebonyolítása céljából ezeken a síneken járathassa. A város közlekedési bizottsága és a tanács az eszmét elfogadandónak vélték, csak azt kötötték ki, hogy a vasut-társaság a befektetett tőke végleges letörlesztéséig garautirozza a hat százalékos jövedelmet, s hogy a városnak esetleg jogában áll a vonalon közuti forgalomra kocsikat járatni. A sinhálózat természetesen a kiépítéstől kezdve a város tulajdonát képezne. A további kikötés az volt, hogy a hálózat ne a Wesselényi utcán, hanem a Kossuth- és Batthyány-utcákon keresztül jöjjön a Széchenyi utcába.

Az értekezlet.

A jelzett értekezlet tegnap folyt le a kereskedelmiügyi miniszteriumban. Jelen voltak az értekezlet elnökeként Mencer Kálmán miniszteri tanácsos, Papp Arpád dr. osztálytanácsos, Halász László miniszteri titkár, az ügy előadója, Dubszky Alfréd műszaki tanácsos, Arad város képviselőjében Varjassy Lajos helyettes polgármester, az Acsev. részéről Sármezei Endre főmérnök és Gellényi Ernő főügye

ló, a lóvasutársaság részéről *Urban Adolf* kir. tanácsos, *Seirmai Richard* dr. ügyész és *Tenner Lajos* ügyvivő igazgató.

Az Acsev. képviselőjében *Sármezey Endre* főmérnök kijelentette, hogy az igazgatóságtól azt az utasítást kapta, miszerint a peage-szerződés a lóvasutársasággal semmi esetre sem újítandó meg, miután a motoros forgalom lebonyolítására a jelenlegi sínek nem alkalmasak.

Halászy László miniszteri titkár arra kérte a megjelenteket, hogy talán mégis meg lehetne találni a megoldás valamely módját.

Sármezey Endre erre kijelentette, hogy ebbe a vasutigazgatóság semmi esetre se hajlandó belemenni, hanem április 1-én a motoros kocsik forgalmát a város területén beszüntetik. Együttal újból kérte az előmunkálati engedélyt a város területén, Arad város törvényhatósága óhajának megfelelőleg, a Kossuth-utcán, Batthyány-utcán és Széchenyi-utcákon lefektendő sínhálózatra.

A vitás szerződés.

Ennek a kérelemnek a tárgyalása kapcsán a lóvasutársaság képviselői azt az álláspontot foglalták el, hogy ilyen sínhálózat a város engedelmeivel lefektethető ugyan, de ezen mindaddig, míg a lóvasut koncessziója fennáll, közúti személyforgalom, a város akármely területén fekdjék is a sínhálózat, *le nem bonyolítatható*. Hivatkoztak a szerződésre, mely a kizárólagossági jogot a lóvasutnak biztosítja.

Ezzel szemben *Varjassy Lajos* helyettes polgármester azt vitatta, hogy a szerződés kérdéses pontjának nem ez az értelme, hanem csak az, hogy a város a lóvasut sinjeivel párhuzamosan, száz ölnyi távolságon belül nem építhet közúti vasutat. Ezen határon kívül, azonban bárhol és bármikor építhet vasutat.

Erre nézve azonban nagyon eltértek a vélemények, s végül abban egyeztek meg, hogy a szerződésnek az a pontja, mely erre nézve intézkedik, kétféleképpen értelmezhető, s az igazi értelmének kibámazására egy *kuriai döntvény lesz provokálható*. Ha tehát a város ragaszkodik azon feltételhez, hogy az Acsev. üzemének beszüntével a saját kezelésében járathasson közúti motorkocsikat, az esetben, vagy a szerződés vitás pontját kell tisztáztatnia, vagy pedig megegyezésre kell jutnia a lóvasutársasággal.

Ez utóbbi eshetőség ott mindjárt az értekezleten megbeszélés alá is került s a lóvasutársaság megbízottjai kijelentették, hogy ők készek a lóvasutat még ma átengedni a városnak, ha ez megfizeti mindazokat a költségeket, a melyek eddig a lóvasut fentartása körül felmerültek: *Varjassy Lajos* nyomban kijelentette erre, hogy ez a követelés még gondolatnak is merész.

Nem marad tehát más hátra, mint a szerződés vitás pontját tisztázni per útján.

A helyi érdekű vasút.

Sármezey Endre főmérnök ezek után nyomban kijelentette, hogy kéri az Acsev. előmunkálati engedélyére vonatkozó kérvényt ebből a vitából kikapcsolni, mert a vasutársaság ennek dacára sem áll el a tőle a gondolattól, hogy a tervezett sínhálózatot kiépítse. Ezért már most bejelentette, hogy a dolgok illetően alakulása után kizárólag távolsági forgalomra berendezett *helyi érdekű vasútra* fog az Acsev. előmunkálati engedélyt kéni és a szükséges hálózatot kiépíti a saját tőkéjéből; olyanformán azonban, hogy ez a hálózat Arad város érdekeinek mindenben megfeleljen. Teszi ezt olyképen, hogy amennyiben a város a saját tulajdonába óhajtaná megszerezni a hálózatot, a

melyet a befektetett tőke megtérítése ellenében át is enged, a hálózat iránya ellen ne lehessen kifogás.

Az Acsev. igazgatósága holnap ülést tart, a melyen ez a kérdés részletes megvitatás tárgyát fogja képezni.

Olasz vívómesterek Aradon

(A vasárnapi vívóakadémián.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 12.

Az aradi sportköröknek holnap izgatott napjuk lesz. Holnap vasárnap lesz ugyanis *Maione Vincenzo* aradi vívómesternek a vívóakadémiája, a mely az előző éviéknél azért lesz érdekesebb, mert részint új és eddig ismeretlen aradi amatőrök fognak kiállani a porondra, részint azért is, mert a résztvevő mesterek is tulnyomó részben ismeretlenek az aradi publikum előtt. Akik tehát a vívás iránt a komolyabban vett sport szempontjából érdeklődnek, azoknak a holnapi nap szerfölött érdekesnek és tanulságosnak ígérkezik.

Nagy kíváncsisággal várják az aradi sportkedvelők különösen *Solimena Ernesto* római mestert, akinek hírneve a nagy sportnemzetek valamennyijéhez eljutott. Minthogy pedig a résztvevő mesterek közül talán legelismertebb vívó *Maione Vincenzo*, azért a holnapi műsor fénypontja a római mesternek ez aradi mesterrel való mérkőzése lesz.

Új és Aradon még ismeretlen *Bartoli Giovanni* kassai olasz mester is, aki szintén a fiatalabb generációval nyerte kiképeztetését.

Különös érdekességet fog a holnapi levagi tornának kölcsönözni *Dusbaba Vilmos* csabai olasz rendszerű mesternek a szereplése. *Dusbaba* jól ismeretes előttünk, pár év előtt az aradi házlezer hadnagya volt. Ő lesz az egyedüli magyar származású mester, a többi olaszokkal szemben. Hivatásos kardforgató s mint ilyen nagy érdemeket szerzett a kitűnő rendszerű olasz vívás meghonosítása körül. Vívása alkalmat fog adni bizonyos párhuzam megvonására, itt azonban bizonyos jóakaratu szemüvegen kell nézni a magyar mester működését, mert hiszen más az olasz mesterek kiképeztetése, akiket úgy szólván gyermekkoruktól fogva edzenek erre a pályára, és más a magyar mesteré, aki felnőtt korában kezdi meg a test és a lélek idomítását.

Még egy olasz mester lesz itt holnap. *Armentani Eduardó* szegedi olasz mester. Őt már ismeri az aradi közönség. *Macska* ügyességű mozdulatait, pompás ríposztjait többször megtapsoltuk az aradi vívóakadémiákon.

Nem kis érdeklődést keltenek az amatőr vívók, akik egy-kettő kivételével, most fogják először nyilvánosan bemutatni készségüket és ügyességüket.

A vívóakadémia ezuttal nem a Fehér Keresztben, hanem a *Központi szálló* nagytermében lesz. A kezdete d. u. fél 5 órakor, a belépő jegyek ára maradt a régi.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Tavas*, operette. Este: *Obronovics Sándor*, színmű. (Páros bérlet.)
Hétfő: *Gotterhalte*, dráma. (Páratlan bérlet.)
Kedd: *Gotterhalte*, dráma. (Páros bérlet.)
Szerda: *Ember tragédiája*, dráma. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: *Drótostót*, operette. Sarkadi Aladár főléptével. (Páros bérlet.)
Péntek: *Kis fészek*, vígjáték. Sarkadi Aladár főléptével. (Páratlan bérlet.)
Szombat: *Niobe*, operette. (Páros bérlet.)

Arad törvényhatóságának Almanachja.

— Egy érdekes könyvről. —

Arad, március 12.

Az aradi könyvpiacon érdekes és hasznos könyv fog rövid idő múlva megjelenni, mely tartalmánál fogva a közérdeklődést lesz hivatva felkölteni. A könyv címe: *Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsági tagjainak nagy Almanachja*, melynek szerkesztésével a kiadóvállalat dr. *Radó Károly* ügyvédet, lapunknak hosszú időn át volt munkatársát bízta meg.

Az Almanach bevezető cikkeiben városunk közigazgatását ismerteti és annak a közel jövőben megvalósítandó programjáról fog értekezni. Dr. *Radó Károly* e cikkek megírására megnyerte *Institóris Kálmán* polgármestert és dr. *Tenner Pál* városi tb. főjegyzőt. Ez illusztris férfiak a műnek szakszerű jellegét megadják.

A mű második része városunk törvényhatósági bizottságának tagjait ösmerteti, azok életrajzi adatait közli, különösen tekintettel azon munkálkodásaikra és ténykedéseikre, melyekkel városunk közügyeiben azok fejlesztése érdekében közrehatottak.

Szerencsés választás volt a vállalat részéről, a mikor a közérdekű mű szerkesztőjéül dr. *Radó Károlyt* megnyerték, ki nemesak mint szakférfiu, de mint kitűnő tollu író is méltán megfelel a reá bízott feladatnak. A nagy körültekintést igénylő mű adatainak beszerzésén fáradozik most a szerkesztő és mint a hozzánk jutott jelentésből olvassuk, az Almanach, mely becses kiegészítést fogja képezni városunk monografiájának, rövid idő múlva diszes kiállításban megjelenik.

* **Pályázók az aradi színházra.** Az aradi színház pályázatának kiírása az egész ország vidéki színházgatóinak figyelmét Aradra fordította. De nemesak a színházgatók, hanem a helyi reflektánsok is vetélkednek a színház bérletéért. Eddig három helyi pályázó jelentette ki, hogy résztvesz a színházért való versengésben. Az egyik *Marházy Miklós*, a másik *Odry Lehel* és a harmadik, mint értesülünk, *Edvi-Ilés László*.

* **Sarkadi Aladár vendégjátéka.** *Sarkady* Aladár, a vigszínház tagja, a kiváló jellemzés és komikus, a ki alig pár hónapja távozott el az aradi színházról, a jövő héten két napig tartó vendég szereplésre lerándul Aradra. Csütörtökön és pénteken lép fel *Sarkady* két kiváló szerepében, az első estén a *Drótos tót* Güntherét játssza el, a másodikon a *Kis fészek* egy kabinet alakját mutatja be.

* **A Gotterhalte bemutatója.** Országszerte emlékeznek még azokra a hatalmas jelenetekre, amelyek tavaly a budapesti Magyar Színházban játszódtak le, s amelyeknek a híre mindenfelé eljutott akkor. *Merei Adolf* ismert fővárosi írónak *Gotterhalte* című darabja okozott estéről-estére szenzációt, a színház nézőtere óriási, naponként megújuló tüntetéseknél volt a színhelye, s a tizedik előadásnál már komoly zavargások voltak. Akkor csapott magasra először a nemzeti felbuzdulás vérhulláma, s a darab tüzes szólamai, perzselő magyar hangulata megragadták a lelkeket, s egész Budapest csak úgy izzott a *Gotterhalte* gyűlöletétől. Az érdekes újdonságot *hétfőn* fogják bemutatni az aradi színpadon.

* **Anthos és Ambrus Zoltáné.** *Anthos* György, a magyar kir. Operaház világhírű Wagner tenoristája folyó hó 20-án, vasárnap önálló dalestélyen mutatkozik be *Arad* műértő közönségének. E kiváló művészi esemény ránk nézve annyival inkább érdekes, miután a nagy énekművész Magyarország nagyobb városaiban

rendezendő daestélyei sorozatát Aradon közdi meg.

Anthes fényes művészpálya delelő pontján áll. Mint a drezdai udvari operának hőstenorja több ciklusban énekelte Wagner zenedramái hőseit a beyreuthi ünnepi előadásokban. Művészetéért Vilmos császár és az elhunyt szász király a kamaranékesi címmel és számos rendjellel tüntették ki.

Érdekes, hogy Anthes milyen körülmények közt vált meg a drezdai operától, ahol pedig úgy az uralkodó, mint a közönség dédelgette kedvence volt. A temperamentumos művészek tíz évi diadalmas működés után szűk lett Macedónia: a szász főváros előkelő nyugalmától, hacsak néhány hónapra is, szabadulni akart. Becsvágya a dollárok földjére, Amerikába sarkalta. — Több hónapi szabadságot kért tehát, hogy áthajózzon a nagy vízen és hangjának ércét csillogó dollárokbá váltsa be. Kérését nem teljesítették, miután az ő, bárcsak ideiglenes távozása is a legnagyobb zavarba hozta volna a színházat. Anthes erre kérésével egyenesen a királyhoz fordult, de az sem teljesítette kérését. Erre a művész szerződését megszegve, mesés fizetéssel egy évre a new-yorki Metropolitan-operához szerződött.

A szász királyt rendkívül kellemetlenül érintette ez a tett, s a new-yorki szász nagykövetség útján megfosztotta Anthes a kamaranékesi címtől és az I. oszt. Albrecht rendtől. Ez idő táján a budapesti operaház elsőrangú tenoristát keresett, s a szerepkörre Antheset óhajtották megnyerni. Sok fáradozás után sikerült őt arra bírni, hogy new-yorki szerződése leteltével Budapestre jöjjön. Mult év szeptemberben lépett fel először. Lohengrinben mutatkozott be, s feilmulhatlan művészek bizonyult. Azóta ő képezi az Operaház egyik fő vonzó erejét. Új hazájában is eppoly népszerű művész lett, mint a milyen otthon volt. Művészetén kívül szeretetreméltó, érdekes egyénisége mindenkiben rokonszenvet ébreszt.

A művész aradi hangversenye a legnagyobb érdeklődést kelti a közönségben, annival is inkább, mert vele együtt Ambrus Zoltánné, az operaház másik starja is közreműködik. A széleskörű érdeklődés pedig csak annak a bizonyossága, hogy Anthes és Ambrus Zoltánné hangversenye elsőrendű művészi esemény lesz.

* Vasárnapi előadások. Hosszu pihenés után holnap délután ismét előadják a *Tavaszt*, este pedig Kerékes Pungur Mihály *Obrenovics Sándor* című szerb drámáját adják elő nagy külső effektusokkal *bérlétszűnésben*.

Március 15.

(Hazafias ünnepségek sorrendje.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 12.

Nemzetünk újjászületésének évfordulóját: március idusát, Arad polgársága igaz lelkesedéssel ünnepli meg.

Március 14-én este és 15-én délelőtt hazafias ünnepségeket rendezünk, melyekre Aradvárosa és Aradmegyének összes köz és magánhivatalok tisztviselőit, az iskolák tanárait, tanítóit valamennyi egyesületet, társaságot, a tanuló ifjúságot és a n. é. közönséget tisztelettel meghívja.

Aradon, 1904. március 13-án.

A nemzeti ünnepélyeket rendező-bizottság nevében:

Kovács Vince,
elnök.

Az ünnepségek sorrendje a következő:

Március 14-én.

Este 7 órakor zenés takarodó. A fáklyákat az állami tanítóképző intézet hazafias ifjúsága viszi.

A menet a tűzrési laktanyától indul és következő utcákon megy végig: Kápolna-, Deák Ferenc, Fabián-, Kazinczy-, Batthyányi-, Széchenyi-, József főherceg-ut bal és jobb oldalán; a városháza előtt megállás. Andrassy-tér, Vörö-

marty utca, Szabadság-teret megkerülve Arad Péter, Deák Ferenc Kápolna-utca tűzrési laktanya.

A vértanuk szobra elé a vásári sátrak miatt az idén nem mehetünk.

Tisztelettel megkérjük Arad polgárait, sziveskedjenek ablakaikat megvilágítani és házaikat nemzeti lobogókkal felkísíteni.

Március 15-én:

Az ünnepély délelőtt 10 órakor a városháza előtti téren kezdődik. Kedvezőtlen idő esetén a városháza dísztermében. Az ünnepély sorrendje:

1. Megnyitó, elmondja: Kovács Vince.
2. „Ima a hazáért”, Zoltai Matyás tanár vezetése mellett énekl az áll. tanítóképző intézet ifjúsága.
3. „Március 15” óda, írta: Szudy Elemér, szavalja Gazdy Aranka urhölgy.
4. Ünnepi beszéd, elmondja Ssendy János tanár.
5. „Szabadság dal”, Zoltai Matyás vezetése mellett énekl a waggongyár dalköre.
6. „Nemzeti dal”, írta: Petőfi S. előadja: Zárai Jenő tanító.
7. „Himnusz” énekl a waggongyári dalkör.

A városházán lefolyt ünnepély után a hatóságok, a tesületek, a canuló ifjúság a nagyközönség zeneszó mellett a vértanuk szobra elé megy. Kovács Vince leteszi Arad polgárságának koszoruját és a waggongyári dalkör énekl a „Szózat”-ot.

Az egyesületeket, társaságokat és a tanuló ifjúság vezetőit tisztelettel megkérjük, hogy zászlójuk alatt jöjjenek az ünnepélyre és vegyenek részt a szoborhoz való felvonulásban.

Az aradi Székely Otthon az idén is a szokott lelkesedéssel ünnepli meg március 15 ikét helyiségében a Központi szálló nagytermében. A 15-én este a szabadság lakomára való tekintettel, mely tudvalevőleg szintén a Központi szállóban lesz megtartva, az Otthon ezuttal megelőző nap, vagyis 14-én este 8 órakor tartja ünnepélyét a következő műsorral:

1. Elnöki megnyitó. Tartja Konecz Gyula elnök.
2. Himnusz. Zoltay Matyás zenetanár vezetése mellett énekl az állami tanítóképző intézet válogatott tagjainak dalköre.
3. Emlékbeszéd. Előadja Bedő Arpád dr., az Otthon titkára.
4. Alkalmi költemény. Írta és szavalja Végh István színházi festőművész.
5. Szózat. Zoltay Matyás tanár vezetése mellett énekl a képezdei dalkör.
- Műsor után társas vacsora lesz a díszteremben. Egy teríték ára 1 kor. 60 fillér. Vacsora után Nagy Károly bandája mellett tánc reggelig.

A Erzsébetvárosi Testvériség agghonvédeket segítő asztaltársaság folyó hó 13-án, vasárnap délután 5 órakor Kölmel József vendéglőjében (Borona utca 53.) március 15-iki ünnepélyt tart, melynek tárgysorozata a következő:

1. Himnusz. — 2. Elnöki megnyitó.
2. Az agghonvédek üdvözlése, segélyezése és megvendéglése.
4. Ünnepi beszéd.
5. Kossuth Lajos, továbbá a díszelnök és elnök arcképeinek leleplezése.
6. Záró beszéd.
7. Szózat. Este 7 órakor társas vacsora.

A Névtelen asztaltársaság március 15-én este 8 órakor Porczán Lajos „Magyar Király” vendéglőjében vacsorával egybekötött hazafias ünnepélyt rendez, melyre a tagokat szivesen látja az elnökség.

Boraszén hazafias közönsége március 15-én a következő programmal üli meg a szabadság virradásának emléknapját:

1. Délelőtt fél 10 órakor iskolai ünnepély az állami iskolában.
2. 10 órakor istentisztelet a római katolikus templomban. Ezt követőleg a templom-téren.
3. Hymusz, énekl a dalkör.
4. Ünnepi beszéd, tartja Zimányi Endre dr.
5. Szózat. Mezey Karola.
6. Szózat, énekl a dalkör. Este 7 órakor kivilágítás és fáklyamenet zenével. Ez befejezi egy alkalmi beszéd, tartja Schwiegl Gyula, az állami iskola előtt.
7. Este 8 órakor társasvacsora a Polgári Olvasókör helyiségében.

A Gazdasági-Egylet gyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 12.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület ma igazgató választmányi ülést tartott, melyen a folyó ügyeket intéztek el.

Az ülésről a következő tudósítás számol be:

Az igazgatósági jelentés elmondja, hogy az idén három mezőgazdasági tanfolyamot létesítettek Erdőhegyen 60, Glogovácon 50 és szemlakon 30 tanulóval. Hat kosárfonó tanfolyam is létesült. Kispereg, Zimádköz, Zimádujfalú, Szemlak, Medgyesegyháza és Gurahonc községekben.

Március 29-én tartották meg Aradon a harmadik tenyészbikavásárt. Szól a jelentés a pécsi gabonaértékesítő szövetkezet közgyűléséről s vázolja a fogyasztási szövetkezet ténykedését, mely ezuttal is nagy eredményeket produkált.

Néhány aradmegyei állomásra vezető utnak vámos uttá leendő átváltoztatását azon feltétellel véleményezi a választmány, hogy a térímes gazdasági áruk a minimális vámtételvel vétesseken fel a tarifába.

A hadsereg ellátás doigában tartandó ankétra Vásárhelyi László elnököt és Laehne Hugó igazgatót küldte ki a választmány.

Az ifj. Kintzig János lemondása folytán megüresedett alelnöki állásra Friebeisz Miklóst hozták a közgyűlésnek javaslatba.

Ezután az egyesületi házra vonatkozó jelentését terjesztette be az igazgatóság. E szerint az összköltség négy ezer koronával haladja meg az előirányzott összeget, de az sem tulkiadás, mert az egyesületnek a saját költségén kellett az új utcát kiköveztetni.

Tenyészállatok beszerzésére 116 kiscgazda között 400 koronát osztottak ki.

Hosszabb eszmecsere fejlődött ki az Omge két átiratának tárgyalása alkalmával is.

Több apró ügy elintézése után az ülés véget ért.

Az Apponyi-párt bomlása.

(Ivánka Oszkár kilépett.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 12.

Apponyinak nincs szerencséje a politikához: állandóan üldözi őt a malőr. Sokszoros következetlensége ellenmondásokba hajtja és logikátlan cselekvésekre készíti, amelyek még nagyobb ködbe, még sötétebb homályba burkolják az ő megérthetetlen személyiségét, mint a minőben lenni tudja őt a politikával foglalkozó legtöbb ember.

Amikor Apponyi a szabadelvű-pártból kilépett, abban a meggyőződésben voltunk, hogy ez ő elvbarátai, akik vele együtt hagyták ott a pártot, tűzön-vízen át képesek érte menni, s amit Apponyi mond vagy tesz, arra bekötött szemmel kimondják, hogy jól van mondva, jól van téve. Ugy véltük, ezek az elvbarátok soha el nem tántorodnak a vezértől s követik őt vakon minden lépésében, minden helyre.

De hát nem így áll a dolog. Az, ami Apponyi pártjában a mai napon történt, bebizonyítja, hogy a disszidensek a saját pártjukban frontot csinálnak Apponyi ellen. A vezér tehát még sem áll oly sziklaszárd piederstálján a bizalomnak, mint azt gondolni lehetne. A vezér mellől szökődőnek a hivek: megkezdődött a bomlás.

Erre az első lépést Ivánka Oszkár tette meg, a ki ma kilépett Apponyiék ujjonnan szervezett pártjából. Ivánka levelet intézett Szentiványi Arpádhoz és ebben adja tudtul a kilépést, amelynek körülbelül ez a magyarázata:

Ivánka Oszkár sajnálkozását fejezi ki a nemzeti disszidensek legutóbbi értekez-

letének azon elhatározása felett, hogy Apponyi hívei mint szervezett párt lépjenek a küzdőterre. Ezt az elhatározást korainak és elhibázottnak tartja. Az ő véleménye szerint egyelőre az ellenzék megbízható elemeivel szövetségbe, a Tisza-kormány megbuktatására kellett volna törekedniök a disszidenseknek. Ha így történik, ez fenn tartotta volna annak a lehetőségét, hogy ha a szabadelvű pártból oly kormány alakul, mely programja és vezető egyéniségei által biztosítékot nyújt, hogy valóban szabadelvű lesz: e kormányt úgy Apponyi, mint a táborát képező politikusok támogathatták volna.

Ivánka levelét így fejezi be:

— Háborgó érzéseimtől betegem, fájó szívvel hozom tudomásodra, hogy meggyőződésemet követve, kötelességemnek ismerem, hogy körötökből kiváljak.

Hirlik, hogy ezt a kilépést még több kilépés fogja követni.

X HÉT ESEMÉNYEIBŐL.

A színművészet házi kezelésben.

Határozatott:

1905. október 1-étől fogva a város a színházat házi kezelésbe veszi át. A színházi ügyek minden rendű intézése a színiügyi bizottságot illeti meg.

Es a határozatot végre is hajtják. Természetesen, a színiügyi bizottság nemcsak arra vigyáz, hogy a színházi ügyek jól el legyenek látva, hanem arra is, hogy a színházat minél olcsóbban kezelje. Tanuljanak tőle a könnyelmű, gazdálkodni nem tudó direktorok.

E célból Perge László szerepét, a ki az ország nádorispánjának méltóságjeljes köntösében a színház főajtónállója szokott lenni,

drussája, Edvi Illés László fogja a város iránt való szíveségből betölteni. Hogy ép ő áll a főbejárat elé, annak különös oka van. Ő örökdió a fölött, hogy a *Vesztaszűzek*, *A csodagyermek*, *Coralie és társa* és más rossz hírű személyek ne osonhassanak

a színházba, sőt gondosan vigyáz arra, hogy alul, a deszkahasadékoknál valahogy ne másszon be a *Teknősbéka* se.

A karnagy pulpituson is házi kezelés van. A színiügyi-bizottság oda rendelte.

Kádas Kálmán főjegyzőt. Mért ép Kádast? Nagyon egyszerű. Mert Kádas sohase foglalkozott zenével. A színiügyi bizottságnak két zeneértő tagja van: a polgármester és Mandl Vilmos dr. Ha az egyiket teszik meg dirigensnek: a másik haragzik meg. És viszont. Ezért tették oda Kádast, úgy okoskodván: Ha jó a zenekar, akkor karnagy nélkül is boldogul. Ha rossz, akkor egy jó karmester se segít rajta.

A közbizalom megnyilvánulása elől *Kabdebé* Muki dr. se térhetett ki. A színiügyi bizottság, Avarfy Ferenc ellenében őt választotta meg a

függöny-felvonás- és lebecsátás-ügyi albizottság előadó-jának. A kép hivatása magaslátán ábrázolja őt. Hogy ezzel milyen sokat nyer a város háztartása: fölösleges is mondani.

Sugónak pedig, miután a politika most ugyanis rá fog érni, *Barabás Béla*t

jelölik ki. Az arravalóságát most mutatja ki, a mikor *Nagy Sándor* dr. *A képviselő jelölt* című darabban lép föl. Bizony nehéz a sugó szerepe, különösen, ha a színész egy kis lámpalázzal küzd. De a sugó csak ösztökéli:

— Rajtatok van az ország szeme, nagylaki polgárok!

Ilyen lesz az a bizonyos házi kezelés, a melyet a legszebb jogaitól megfosztott, szárnyatört színiügyi bizottságban legutóbb annyit emlegettek.

Porzsoltnak fölmondottak.

(Új igazgató a Népszínházban.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, március 12.

A Népszínház válsága a mai nappal véget ért. A főváros számottevő emberei, a kiknek a népszínházi bizottságban is szavuk van, a mellett voltak, hogy a főváros bontsa fel azt a szerződést, melylyel *Porzsol*t Kálmán a Népszínházat öt esztendőre kibérelte. A népszínházi bizottság mai ülésén *Porzsol*t Kálmán szerződését felbontottnak jelentették ki, tehát elmozdították a bérlettől és *Vidor* Pált, a kiváló művészt bízták meg a Népszínház igazgatásával.

A népszínházi bizottság, a melynek *Halmos* János polgármester az elnöke, sok elnézéssel volt *Porzsol*t Kálmán iránt, de azt már nem vehették magukra, hogy *Porzsol*t a Népszínházat, a főváros e jelentős kulturintézetét lejárassa. Így született meg a mai határozat, melynek bekövetkezését előre lehetett látni.

*Porzsol*t hetvenkétezer korona évi bérösszeg mellett bérelte ki a Népszínházat, s hogy minden konkurrens pályázótól megszabaduljon, magára vállalta az adék és illetékek fizetését is. Összesen mintegy százezer korona bért kellett fizetnie. Legkomolyabb riválisa, *Vidor* Pál, a színház akkori főrendezője hatvan ezer korona bért kínált, semmi egyéb terhet viselni nem akart. A kiváló színész kvalitásaiban a bizottság négy tagja és pedig *Halmos*, dr. *Heltai* Ferenc, *Mérs* János és *Busbach* Péter több garanciát láttak, mint a *Porzsol*t magasabb összeget kínáló ajánlatában s neki kívánta a színházat kiadni. A négy bizottsági tag a szavazás alkalmával kisebbségben maradt. *Porzsol*t beült a színházba s első dolga az volt, hogy kitette *Vidor* Pált, a műintézet egyik legfőbb erősségét, utóbb a feleségét is.

Azon a száztízezer korona tartozáson kívül a melynek biztosítására hitelezője *Deutsch* Géza foglalatot vezetett *Porzsol*t ellen, a kalamitásokkal küzdő igazgatónak hír szerint még kétszáz ezer korona adóssága van s a városházán, a hol Népszínház anyagi ügyeit élénk figyelem kísérik, kétségtelennek tartották immár hogy *Porzsol*t képtelen a színházat tovább vezetni.

*Porzsol*t a népszínházi bizottság több tagjánál járt s azt mondta nekik, hogy *Deutsch* Géza azért vezetett ellene foglalatot, hogy a színházat a kisebb hitelezők folytonos zaklatásától megmentse s hogy *Deutsch* minden pillanatban kész a zárlatot feloldani.

Deutsch Géza ezzel szemben kijelentette, hogy azért foglalt, hogy a pénzt megkaphassa s hogy addig nem oldja fel a zárlatot, amíg *Porzsol*t áll a színház élén. Most már aztán meglehet szüntetni a zárlatot, *Porzsol*t nem igazgató többé.

Vidor Pál a színház válságának hírére késznek nyilatkozott arra, hogy a műintézet vezetését nyomban, minden megszakítás nélkül átveszi hatvan ezer korona bérfizetés ellenében. Egyelőre csak ideiglenesen adják át neki a színházat, bizonyosnak látszik, hogy *Vidor* véglegesítő lesz az igazgatói székben.

HIREK.

A nagylaki választás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

Nagylakon, ugyilátszik, csöndes nap lesz március 28-án, a pótválasztás napján. Sőt úgy áll a dolog, hogy nem is fognak választani, hanem Nagy Sándor dr., a függetlenségi párt jelöltje, mint egyhangulag megválasztott, fog képviselőnek kikiáltatni.

Az Újság mai száma a következőket írja: A nagylaki választókerületben március hó 23-án lesz szűkebb választás Nagy Sándor dr. függetlenségi párti és Hász Antal szabadelvűpárti képviselőjelöltek közt. Miután az utóbbi a jelöltségtől visszalépett. Nagy Sándor dr. egyhangulag fog képviselővé proklamáltatni.

E hírre vonatkozólag táviratban kérdést intéztünk Hász Antalhoz, a kitől estig nem érkezett válasz. Magánúton szerzett értesüléseink azonban úgy szólnak, hogy a hír való, s Hász Antal visszalép.

A mennyiben ezt Hász a választás elnökének bejelenti, úgy március 23-án csak formalitásokra fog szorítkozni a pótválasztás, s a szavazást meg sem kezdik, hanem a választás elnöke Nagy Sándor dr., mint egyedüli jelöltet, egyhangulag megválasztottnak fogja kijelenteni.

A kerület román választóihoz Vlád Aurél országgyűlési képviselő és Szucsú János dr., a volt román nemzeti jelölt hosszabb fölhevítést intéznek, hogy a pótválasztáson egyik jelöltre se adják szavazataikat, hanem maradjanak passzivitásban.

A király budapesti. A Magyar távirati iroda jelenti: Ő felsége a király, mint értesülünk, néhány nap múlva, előreláthatólag a jövő hét második felében, hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezik. A király budapesti tartózkodása alatt több udvari ünnepség van tervbe véve.

A polgármester budapesti útja. Institútor Kálmán polgármester ma este Budapestre utazott és kedden este fog visszatérni. Utjának célja az, hogy a függőben levő városi ügyeket a minisztériumokban részint sürgesse, részint, amennyire ez lehetséges, elintéztesse.

Az aradmegyei szabadelvűpárt holnap, vasárnap déli 12 órakor az Arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósági nagytermében ülést tart, melyen betöltik az üresedésben levő elnöki állást s a további teendők felől intézkednek.

Arad befásítása. A parkbizottság ma tett jelentést a városi tanácsnak arról a sorrendről, amely szerint a város fokozatos befásítását keresztülvinni óhajtja. Eszerint ez évben a Deák Ferenc-utca, a Széchenyi-utca, az Erzsébet királyné körút és a Jókai-tér kerülnek befásítás alá; ezeket az utcákat gömbökkel ültetik be. Tervbe van véve ezenfelül az is, hogy a Pécskai utnak a vámháztól a buzsáki pusztá határáig terjedő részén ugyancsak ültetnek fákat, közönséges akácokat. Jelentést tett a parkbizottság arról is, hogy a Baross-park nagy körüli oldalán levő bokrokat, miután azok sűrűségük miatt nem fejlődhetnek, megritkítja. A jelentéssel a jövő heti tanácsülés fog foglalkozni.

Klerikális mozgalmak Aradon. Lapunk élén fővárosi tudósítónk egy érdekes cikkét közöljük, melyben felhívja Arad közönségének figyelmét a legnagyobb irányu klerikális mozgalomra. A néppárt akciója most odatörekszik, hogy

bevigye a klerikális eszméket az iskolák falai közé, s e célból szentséges kongregációk rózsafüzérébe gyűjti a zsenge ifjúságot. A mozgalom magyarországi feje, tudósítónk értesülése szerint, Majláth Gusztáv gyulafehérvári püspök. Az ő kezébe futnak egybe a kongregációk szervezetének számai, ő látja el azokat erkölcsi és anyagi támogatással. A közleménynek Aradra vonatkozó részei felette érdekesek. Felhívjuk e cikkekre e helyen is olvasóközönségünk szíves figyelmét.

A házadó reformja. Annak az Aradról kiindult tervnek, amely a házadó törvény reformálását célozza. Az összes törvényhatóságok meleg pártolásában van része. Székesfehérvár törvényhatósága az aradi tanács felkérésére ma küldte át azon feliratának másolatát, amelyben a képviselőháztól az aradi terv megvalósítására sürgős intézkedést kér, meleg hangon méltatva annak indokolt és jogszerű voltát.

Böhm ügye a nagyváradi táblán. Az Aradi ipar és népbank egykori vezérigazgatójának, Böhm Adolfnak sikkasztási ügyét, — mint már megirtuk — március 29-én veszi tárgyalás alá a nagyváradi kir. ítélőtábla. Az erre vonatkozó értesítés ma jött meg a vádlottaknak, valamint azok védőinek. Böhm Adolf betegsége miatt nem fog elmenni a tárgyalásra, az ő képviselőjében védője, Czédly Károly dr. jelenik meg. A bank volt titkára, Konschitzky József azonban ott lesz személyesen ügyvédje Tabakovits György dr. kíséretében.

Az új pécsi püspök. Budapestről jelenti, hogy Várady Árpád dr. címzetes püspök, esanádi kanonok, miniszteri osztálytanácsosnak a pécsi püspökségre való kinevezése immár befejezett tény. Kinevezési okmányja Rómából már visszajött s így csak napok kérdése, hogy a királyi kinevezés a hivatalos lapban publikáltassék. Várady Árpád miniszteri osztálytanácsos utóda a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban Semrecsányi Lajos, az egri érsek oldalkanonokja lesz, a ki fivére Semrecsányi Pál nagyváradi püspöknek.

Damjanich emlékezete. Szabadságharcunk vitéz vértanu-tábornokának, Damjanich Jánosnak születése százéves fordulóját az évben fogjuk országosan megünnepelni. Már most, az országos jellegű ünnepelést megelőzően is különféle körökben ünneplik Damjanich emlékeztét. Ezek között az ünnepélyek között kedves vonatkozásával bizonyára igen megkapó lesz az, melyet Budapesten a Magyar Gazdaasszonyok Leánynevelő- és Árva-intézetében rendeznek március tizenötödikén. A dicső aradi vértanu özvegyét szoros kapcsolat fűzi ehhez a kiváló intézethez, ugyanis az ő vezetésével alapították meg, az ő elnöksége alatt fejlesztették nagygyá ezt az intézetet, mely most vértanu férjének ünnepelését beleilleszti március 15-ének keretébe. Damjanich özvegyének, ennek a tiszteletreméltó magyar asszonynak nagy életkorát az a szeretet aranyozza meg, melyivel intézetének növendékei körülrajongják, annál meghatóbb lesz tehát most a Damjanichné leánykájának ünnepe. Az intézet kitűnő vezetőjének, Sárcevic Betti igazgatónőnek élén a tantesület ambícióval készülődik az ünnepre, melyen Damjanichnéen kívül több előkelőséget is vendégül látnak.

Lelkészválasztás — csendőri fedezettel. Kurticsón holnap töltik be választás útján a két év óta üresedésben levő görög keleti lelkészi állást. Hatan pályáznak, de a választások főként két jelölt köré csoportosulnak: az egyik Voniga Dávid temesmegyei lelkész, a másik Nicorescu aradi lelkész és papnevelői

énektanár. A választási harc annyira elkeseredett, hogy zavargásoktól tartanak. E miatt az előjáróság az aradi csendőrszárnyparancsnokságtól tizenkét csendőr kirendelését kérte; a kurticsói csendőrök négy emberrel együtt, tehát tizenhat csendőr lesz a választás napján Kurticsón.

Pánzintezeti közgyűlés. A Viktória takerékpéztár holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg övi rendes közgyűlését saját intézeti helyiségében.

Esküvő. Mayerhoffer Adolf, az Aradi nyomda részvénytársaság könyvkötészetének munkavezetője, ma tartotta esküvőjét Hermann Ilonkával.

Pásztorlevél a szociálisták ellen. Temesvárról táviratozzák: Bogdanovics Lucian temesvári helyettes szerb püspök pásztorlevelet intézett a temesvári szerb egyház papságához, a melyben azt felszólítja, hogy a hívők között elterjedő szociáldemokrata és államellenes tanok ellen felvilágosítólag foglaljanak állást a szószékről.

A lövöldöző magyar gróf. Bécsből jelentik, hogy Csáky Napoleon György gróf, aki tegnap este egy Brabantz Elvira nevű hölgyre revolveréből öt izben rálőtt, tettét hirtelen kitört elmezavarban követte el. A rendőrségnél, mikor a roham véget ért, kijelentette, hogy magát akarta megölni, de előbb valakin ki akarta tölteni a bosszuját. A gróf igen jó pénzügyi viszonyok között él, negyvenkétéves ember. Legutóbb háromszáz koronát örökölt. Áldozata sebesülései igen súlyosak, de orvosai biznak felgyógyulásában.

Eljegyzés. Vass Ferenc ügygyárvezető Kiskürtösről, eljegyezte Veszprémi Ilonka kisasszonyt, özv. Veszprémi Antalné leányát Aradon.

Lukácsy Sándor Szolnokról eljegyezte Löwy Mariska kisasszonyt Aradon.

Banda-estély. Általánosan ismert az Aradon lévő számos egyesület közt, a közkedveltségnek örvendő „aradi uri banda”. Ezen egyesület ma tartotta az athletikai klub összes termében első zártkörű banda-estélyét, melyet kizárólag a bandatagok családja, s a pártoló tagok szorakoztatására rendezett. Ambár a mai estélyt csak barátságos szórakozás céljából rendezte az uri banda, de a jelenlevő vendégek kívánságára kénytelen volt kivenni a cigány kezéből a vonót, s huzni azok közül a bus magyar nóták közül néhányat, a mely a magyar ember szívéhez szól. Az estélyen Nagy Károly cigánybandája játszott. A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Dr. Csáklány Sándorné, Csuta Györgyné, dr. Graur Viktorné, Graur Brzsike, Mischthé Sándorné, Polyánszky Tituszné, dr. Szokolay Béláné, dr. Szokolczay Lajosné, dr. Vannay Jánosné, dr. Uray Miklósné.

Amor a kolostorban. A debreceni piaristák házában ugyancsak nagy hódításokat tett a pogány görög istenke. Minap a rend egyik városzerte népszerű tagja Nagy Vilmos kegyestanítórendi tanár kilépett a rend kötelékéből, hogy oltárhoz vezesse Debrecen egyik legszébb úri leányát, Szabó Gizellát. Mint Debrecenből írják, özv. Szabó Antalné másik leányát, Margitot szintén egy kegyesrendi tanár fogja feleségül venni és pedig Majoros Béla, a ki tegnap szintén kilépett a rend kötelékéből és áttért a református vallásra. A kettő esküvő legközelebb lesz Debrecenben.

Halálozás. Schwarz Adolf, a temesvári dohánygyár igazgatója 56 éves korában meghalt. Schwarz 14 év óta állott a dohánygyár élén és érdemei elismerésül múlt évi október hóban királyi tanácsossá nevezték ki.

Ifj. Tessier György kereskedő 35 éves korában Kiszentmiklóson elhunyt. Holttestét Aradra hozzák s itt temetik el holnap délután az aló temetőben.

Felolvasás a fém munkásoknak. A magyarországi vas- és fém munkások központi szövetségének aradi helyi csoportja f. hó 13-án, vasárnap délután fél 8 órakor a Színházi sörca-

nokban felolvasást tart. *Bácskay Béla* dr, a "üdvész elleni védekezést fogja ismertetni. *Farragó Imre*, *Pap József* és *Engels Mihály* szavainak, *Fábián Antal* pedig egy tréfás mutatóványt ad elő. Vendégeket szívesen látnak.

— **Földrengés Temesvárott.** Temesvári tudósítónk telegrafálja, hogy ott ma délelőtt 11 óra 5 perckor erős földrengés volt észlelhető. A földrengés két másodpercig tartott.

— **Megfizetett vendégszeretet.** *Mária-Radnán* írja levelezőnk f. hó 11-én este beállított *Dutyán* Tudóra ottani kocsmároshoz egy vándor ember és vacsorát kért. A kocsmárosné a vendéget kiszolgált, azután helyet foglalt mellette s beszélgetni kezdett hozzá. Egy darabig folyt a diszkurzus, míg a vendég fizetni és távozni akart. A kocsmárosné marasztalni kezdte és pálinkát hozott az asztalhoz, melyet ingyen kínált vendégének. A kocsmárosné aki észrevette, hogy a idegennél pénz van, ad díg kínálta itallal míg az le nem részegedett. Ily állapotban szobájába vitte vendégét, ki nem sok időre rá elaludt. A kocsmárosné erre nekilátott a zsebek lesztogatásához és az ott talált 16 koronát magához vette. Reggel az idegen mindjárt rájött hogy a pénze hiányzik. Rögtön a csendőrséghez szaladt és ott jelentést tett a lopásról. Hosszu vallatás után sikerült a fosztogatást a kocsmárosné személyében kideríteni, ki különben nem létször kerül hasonló büntettek miatt a járásbírósg börtönébe.

— **A dévai pénzhamisítókknak,** kiktől csak nemrég adtunk hírt, a csendőrség nyomára akad. Szászvároson többeket letartoztattak, kik hamis egykoronásokat és ötfilléreseket gyártottak. A hamis pénz előállításához szükséges anyagot megtalálták. A nyomozás a legnagyobb titokban folyik s úgy látszik, hogy a pénzhamisítás szálai Romániába vezetnek. A nevetek a vizsgálat érdekében titokban tartják. Hát-szeg és Szászváros vidékén számos letartoztatás várható.

— **Hatalmaskodó jegyző.** Temesvári tudósítónk táviratozza, hogy *Lozza* Dezső temesvári lakos legutóbb négy oitani lakost zsan-dárokkal megkínóztatott. Feljelentést tettek ellene, mire *Kabdebő* alispán megindította a szigorú vizsgálatot és a césári hajlamu jegyzőt előzetesen felfüggesztette, mivel a feljelentés teljesen alaposnak látszik.

— **Borzalmas halál.** Déváról táviratozzák: Arany községben *Irinka* Bukur nevű paraszt-asszonyt tehene, mivel borját el akarta mellőle vezetni, feldőf e, szarvára vette és messzire elhajította. Az asszonynak a dőlés következtében gyomra felrepedt, belei kifordultak és néhány órai iszonyu szenvedés után meghalt.

— **Leleplezett csalóbanda.** Kitűnő fogást tett ma reggel a budapesti rendőrség. Három tagból álló csalóbandát tartóztatott le a főpostán a poste restante-rekesz előtt „munka” közben. Több vagyonos ember, szeszgyárosok, cukor-gyárosok, szóval olyanok, a kiknek a pénzügy-minisztériumban folyton vannak ügyes-bajos dolgaik, a napokban *Korchmáros Béla* pénzügy-miniszteri számtiszt aláírással levelet kaptak, amelyben felszólítják őket, hogy ha azt akarják, hogy az ügyük az ő javukra nyerjen elintéztést, irjanak „Korchmáros” jelleg alatt poste restante a főpostára és jelöljenek meg a levélben egy szállót, ahol a dolgot megbeszélhetik. *Korchmáros Béla* szerencsétlenségére olyan vidéki szeszgyárosnak is írt ilyen felszólító levelet, akinek jelenleg a pénzügyminisztériummal semmi dolga nincs. A gyárosnak gyanus volt a levél; tudakozódott a pénzügy-minisztériumban, ahol kiderült, hogy *Korchmáros* nevű számtiszt ott nincs. Erre átadta a levelet a főkapitányságnak, amely két detektívot bízott meg azzal, hogy a levél íróját kézrekerítsék. A detektívek három napig álltak a főpostán a poste restante-rekesz előtt, hogy megfigyeljék, ki jelentkezik a levelekért, sikertelenül. Ma reggel aztán hárman is kerestek *Korchmáros* jellegű levelet. A detektívek minden különbözőbb magyarázat és felvilágosítás nélkül bevitték őket a főkapitányságra, ahol leleplezték a számtisztot. Az egyik *Kincses-Klimesek* József, aki a Pesti Távirati Iroda szerkesztőjének mondta magát, a mit azonban bebizonyítani nem tudott. A rendőrség ügyesebb volt, mert bebizonyította, hogy *Kincses* már vagy ötször volt csa-

lásért és zsarolásért büntetve. A második „számtiszt” *Wiedenauer Béla*, vágsellyei illetőségű idegenvezető. Nála a vágsellyei illetőség a fontos, mert így végre a rendőrség is megszabadulhat tőle. A harmadik *Hauser* Lajos notárius hamiskártyás és sipista, aki egyébként *Szamos* néven is általános n ismernek *Kincses* és *Hansert* a negyedik kerületi kapitányságra kísérték, ahol egyelőre — míg ellenük feljelentést nem tesznek — közbiztonság elleni kihágásért vonják felelősségre. *Wiedenauer* a toloncházban várja sorsának a jobbrafordulását.

— **Jóteköny adományok.** A bold. *Steiner* Adolf ravatalára szánt keszörök megváltása fejében az aradi izr. népkönyha javára adakoztak: özv. *Basch* Lipótné 10 kor., *Trenkthali* Ulrich Henrik ezredes és családja Bécs 10 kor., *Eles* Ármin és családja 10 kor., *Lustig* Ármin és neje 10 kor., dr. *Herz* Andor 10 kor., összesen 50 korona.

— **Birtokcsere.** *Konopitzky* Mátyásné Répásy Mária eladja az aradi 2271. sz. tjkvben felvett kasza-utcai 44. sz. házat 1560 koronáért *Tikos* Istvánné *Damján* Máriaé. *Diószegi* Róza eladja az aradi 5974. sz. tjkvben felvett kasza-utcai 11. sz. házat 2400 koronáért *Baucsik* Gábor és neje *Kulcsár* Eszternek. *Krón* József és neje *Dobsza* Eszter eladják az aradi 1848. sz. tjkvben felvett *Demeter*-utcai 26. sz. házat 2800 koronáért *Hegedüs* János és neje, *Tatár* Katalinnak. Özv. *Matta* Józsefné *Kammer* Erzsébet eladja az aradi 2050. sz. tjkvben felvett *Demeter* utcai 35. sz. házat 2000 koronáért *Högye* Gizellának. *Stul* András és neje *Zsilka* Erzsébet eladják az aradi 6771. sz. tjkvben felvett *Lehel*-utcai 5. sz. házat 3600 koronáért *Németh* Sándor és neje *Kovács* Rozáliának. *Mester* Mátyás és neje *Szabados* Teréz eladják az aradi 6342 sz. tjkvben felvett kasza-utcai 10. b. sz. házat 2800 koronáért *Rucsek* György és neje *Nagy* Juliának. *Matyó* Ferenc és neje *Gróf* Eleonóra eladják az aradi 2399. sz. tjkvben felvett *sarló*-utcai 46. sz. házat 3000 koronáért *Nagy* Imre és neje *Bogyó* Ionának. *Nagy* András és neje *Léonárd* Zsófia eladják az aradi 227. sz. tjkvben felvett *Török* Gábor-utcai 15. sz. házat 4400 koronáért *Tomon* János és neje *Gillinger* Katalinnak.

— **A Porter-féle fényképedvezmény.** Megemlékeztünk már arról, hogy *Porter* Vilmos *Nagy* Áruháza által több év előtt meghonosított fényképedvezmény újabban lényeges módosításoknak vettettet alá. Az áruház ugyanis most a nagyításokat saját műtermében készíti, amiáltal a képek az eddiginél sokkal jobban sikerülnek. Minden kép a megfelelő figyelemben részesül, s ez annyival fontosabb, mert tudvalevőleg a régiebb keletű képek kivitele igen nagy gondosságot igényel. Mint eddig, ugy ezentul is csupán 3 korona fizetendő a papirkeretért, ez a csekély összeg alig jöhet számba, azzal a nagy értékkel szemben, melylyel az életnagyságu arcképek bírnak.

— **Idősnek látszó arcképek fiatal, üde kinézet nyerne,** ha a világhírű teljesen ártalmatlan valódi angol *Balassa* féle *Ugorkatej*vel ápolják. E páratlan szépségjavító szer pár napi használat után eltávolít ráncokat, redőket, pattanást, szeplőt, májfoltot az arcról. Üvege 2 korona, hozzá valódi *ugorkaszappan* 1 kor. és puder 1.20 korona, *Kapha* ó minden gyógyszer-tárban. Postán küldi *Balassa* Kornél gyógyszer-tára, Budapest Erzsébetfalva. Óvakodjunk az értéktelen utánzatoktól. Főraktar Aradon *Földes* Kelemen gyógyszer-tárában, *Vojtek* és *Weisz* drogueriában. 3413

— **Tavaszi férfi-ruha szövet eladás** *Fischer* Simonnál Aradon. Általános ismert tény, hogy ismét horribilis mennyiségű, legtöbbször finom anyagú ruhaszövetek érkeztek *Fischer* Simon üzletébe a Központi szálló épületében. Amikor a *Fischer* cég általános meglepetésre a szövetekkel foglalkozni kezdett, eleinte csak a helybeli közönség kezdett nagyobb mértékben érdeklődni a dolog iránt. De most már az érdeklődés a vidéki közönségre is átszápott, mely tömegesen keresi *Fischer* Simon üzletét. — A cég kirakatai rendkívüli hatással vannak a sétáló közönségre. Mer azt bizonyítják, hogy *Fischer* Simon különösen a finom úri közönségre gondolt, amikor ilyen egészen modern divatos és elsőrangú minőségeket szerzett be, melyek méltán nevezhetők az idei szezon újdonságainak. Egy ruhára való szövet olyolcsó, hogy ily módon 50 százaléknál többet is megtakaríthatunk.

— **Házassági célból** ismerkedni legbiztosabban lehet „Házasulandók Lapja” útján: ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeret-

seget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiakról, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az „Országos Általános Pályázati Hírlap”-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokat. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. 326

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** *Mauthner* féle magvakat vessenek. Idei arjegyzékét, mely 226 oldalra terjed *Mauthner* Odön és kir. udvari magkereskedése Budapest, Rottenbiller-utca 33, mindenkinek ingyen megküldi. Kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyok. Különösen felemlítendő az impregnált takarmányrépamagok és a legnemesebb gabnafélék dúsa asztéka. 3440

— **Pályázatok, betöltendő állások.** Hozagpótló, áldásos célu vállalat az „Országos Általános Pályázati Hírlap”. Cselédeknek, munkásoknak van Magyarországon közvetítőjük, csak az értelmiségiek állás-keresőknek nincsen. Ezen hiányt célszerűen, olcsón hozzáférhetően pótolja nevezett lap, mely azonnal hirt ad az országban megüresedett összes állásokról, ez által minden állás-kereső egy helyen központot lát, könnyen áttekinthetően megtalálja megüresedett állásokat, melyekre gyorsan pályázhat, mi által már igen sokan jutottak jó álláshoz. Szolgálatot tess az alkalmazást adóknak is, mert minden megüresedett állást ingyen közzé tess. Közzétesznek a hivatalos pályázatok, árlejtések, szállítások is. Hetenkint megjelenve, minden számban számos állami, közigazgatási, magántisztviselő, gazdasági, hivatali, pénzügyi, kereskedő, könyvelő, üzletvezetői, orvosi stb. állás van. Ingyen melléklete: „Házasulandók Lapja”, melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Száma 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. Képviselek fiókiadóhivatalok vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek. 321

— **Szoba ilatok a legfinomabb minőségekben.** 1 üveg 70 fillér *Vojtek* és *Weisz*nál Aradon. 44

— **x — Pármai ibolya-szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdószappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal eláttott szappanról még azt tudjuk, hogy az arcbort finomítja, üdíti, ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb arcbőrök is nagy eredménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Kiszíti *Szabó Béla* pipereszappangyáros, *Miskocson*. Kapható Aradon, *Vojtek* és *Weisz* gyógyára kereskedésében és *Maresch* Gyula üzletében. 611

Foulard-selyem 60 krtól 3 frt 70 krig méterenként, blousoknak és uszályoknak. Bérméltu, elvámolva, hazhoz szállítva. Dús mintaválaszték azonnal. *Henneberg* selyemgyára, Zúrich. 3482

Az orfeuménekesső halála.

(Füestulása a kórházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 12.

Az újpesti gróf *Károlyi* kórházban egy hírhedt s valamikor körülrajongott szép kalandornő fejezte be pályafutását és pedig a legszánalmasabb körülmények között.

Az egykor ünnepezt szépség *Kovács* Ilona, kinek különféle előkelő udvarlói között, első sorban, a néhai *Milán* szerb királyt kell fölemlítenünk, mint a „csillag” felfedezőjét. A selyem és arany között dőzsölő kegyencnő, aki valamikor egy-egy éjjel ezresekért dobált el, élete alkonyán egy kórház szegényes ágyán elfeledve s mind a két szemére megvakulva adta ki lelkét.

Az elhunyt *Kovács* Ilona 1889-ben a *Somosy*-féle orfeumban tűnt fel csodás szépségével. ritka szép természetével. Az alig 17 éves, junói természetű cocotte sz akkoriban gyakran Budapestn mulató daliás szerb királynak is fe tűnt. Addig-addig járt *Milán* király a szép leány kedvéért az orfeumba s mulatott ott nyilváno-

san, hogy végre is bizalmas értesítést kapott, hogy a bécsi udvarnál rossz néven veszik azt a legkevésbé sem fejedelmi kalandozásait.

Milán ekkor, mivel a leányról nem bírt lemondani, a Népszínház utcában elegáns lakást bérelt számára s attól fogva a puha kis fészék lett az akkoriban Milánnal együtt mulatozó mágnásvilágnak a gyűlhelye. Az okos és ügyes leány annyira nélkülözhetetlenné tudta magát tenni Milánnál, hogy még Monte-Carloba is elvitte magával. A szerelmes király különben igen gyakran elhagyta a leány kedvéért Belgrádban a családi tűzhelyet is s a dolog végre Natáliának is a fülébe jutott, ami sok vizzálynak lett az előidézője.

Milán királyi való viszonya idejében a szép magyar lányok — kinek az apja Kovács Sándor asztalos-mester volt Szigony-utcában — egy kis fia született. A szerb Kékszakállúnak a dolog kezdett nagyon kényelmetlenné válni annál is inkább, mivel akkoriban már másfelé udvarolt. Természetes, hogy a szép Ilonka sem unatkozott soha s a távollevő királyt gyakran helyettesítette hol egy diskrét lorddal, hol egy egy dölceg és bőkezű magyar mágnással. A mások tulajdonjogát nem igen respektáló Milán azonban saját vadászterületén nem igen értette a tréfát s emiatt a népszínház utcai kis gerlelésekben néha nagy botrányok történtek. Végül Milán kisebb fájdalomdíj kiutalásával szakított is magyar szerelmével.

Az aprópénzzel kifizetett Kovács Ilona akkor egyéves kis fiával leutazott Belgrádba. Még nagyon sokan emlékeznek rá, 1891-ben az özszes külföldi s a magyar lapokat bejárta a hír, hogy mily nagy botrány volt a belgrádi konakban, ahonnan Milán király volt szeretőjét fiával együtt kidobatta. Az elhagyott szeretőt Milán áttoloncoltatta a magyar határra, azaz Zimonyba vitette s ott 60 ezer frank végkielégítést fizettetett neki. Ha véletlenül a szép kalandornőnek akkoriban a kis fia, akít Milán névre kereszteltek, meg nem hal, ma trónkövetelő volna.

A sok pénzzel kifizetett szép nőnek a konakból való kiutasítása után nem volt maradása Budapesten s előbb Bécsbe, onnan Berlinbe költözött. Milán királyi való viszonya még növelte iránta az érdeklődést. Mindig egész csomó udvarlója volt s egy Wertheimer nevűnek Berlinben a felesége is lett. — Miután azonban férje az 6 vagyonát nagyon pazarolta, hamar otthagya s a vagyonát roncra Budapestre jött és itt az Angyal földön korcsmát nyitott egy régebbi ösmerésével. De itt is üldözte a balsors, elvesztette egész vagyonát. Két év előtt pedig mind a két szemére megvakult. Azóta egyre súlyosabb kórházról kórházra járt. Négy hét előtt egy razzia alkalmával a toloncházba s onnan az újpesti kórházba került, honnan végre nyugodni mehetett a szegény kórházi halottak ingyenes sirhelyére.

EGYESÜLETI ÉLET.

A Fehér Kereszt ujjaszervezése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 12.

Az aradi Fehér Kereszt gyermekvédő egyesület márc. 13-án, vasárnap délután 3 órakor a városház tanácstermében közgyűlést tart, mely alkalmából alább közöljük a titkári jelentést kivonatossan.

A múlt évi május 30-án Arad szab. kir. város és megye rég óhajtott vágya teljesült, midő az állami gyermekmenhely épületének ünnepélyes alapkövetése volt. Ezen ünnepélyes aktus a Fehér Kereszt egyesület égisze

alatt, a kormány képviselőjének és nagy ünneplő közönségnek jelenlétében történt meg a szokásos alapító okmány elhelyezésével. Az egyesület ezzel befejezte eredeti hivatását, a gyermekmentés nemes felada ezuttal az államra hárult.

Hazánk és városunk egy kulturális intézménnyel szaporodott ugyan, de csak a kezdet lett ezzel befejezve, mert a végső elérésére ezután kell törekednünk, az elhagyott gyermekek fölneveléséről gondoskodnunk és azokat hasznos magyar polgárokká nevelnünk.

Ezen üdvös fordulat a gyermekmentés ügyében, új irányba terelte a Fehér Kereszt egyesület további ténykedését is, amennyiben régi céljának megvalósítását az állam vette kezébe, az egyesületnek pedig segítségére kell lenni az állami gyermekmenhelyek üdvös intézkedéseiben, főleg pedig a menhelyekről kibocsátott 15 éves gyermekek tovább neveléséről kell gondoskodnia, hogy azok hasznos polgárokká növekedjenek fel. E célból az egyesület új alapszabályokkal látván el magát, szervezetében is változtnia kellett. A holnap közgyűlés egyik feladata lesz ezen újabb alapszabályokat elbírálni s elfogadni; megerősítés végett pedig a belügyi magas kormányhoz felterjeszteni.

A múlt év tehát alapszabályok nélkül telvén el, az egyesület csakis taggyűjtés és alapítókegyűlés ténykedésével volt elfoglalva, hogy jövődől céljai megvalósításához annál hatósabb anyagi és erkölcsi erővel fejhasson hozzá.

Az egyesület a múlt évben 487 rendes és 17 pártoló tagja volt. Alapítókéje 6866 kor. 63 fillerre rugott, mely összeg azonban az Idei Országos Vásár jövedelmével és egyéb adományokkal 10190 korona 67 fillerre szaporodott fel.

Az egyesület ügyeit az elnökön és tiszviselőknél kívül 25 tagu férfi és száz tagu nő választmány vezette és intézte.

(*) Az aradi mérnök és építész-egylet ez évi rendes közgyűlését holnap, vasárnap délután négy órakor tartja meg egyleti helyiségében.

(*) Az aradhegyaljai szőlősgazdák egyesületének megalakítása tárgyában f. hó 13-án délelőtt 11 1/2 órakor a városháza földszinti tanácstermében megtartandó értekezletre a tisztelt gazdatársak ezennel meghivatnak és kéretnek az ügy fontosságánál fogva minél számszerűbben megjelenni. Az előkészítő bizottság.

(*) Munkás-gyűlés. A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-egylete vasárnap délután három órakor tartja rendes évi közgyűlését a városháza földszinti kistermében.

NAPIREND.

Március 13. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Laeterna. — Protestáns naptár: Laeterna. — Görög-keleti naptár (február 29): Nagyböjt 3-ik hete. — A nap kél 6 óra 3 perckor, nyugszik 5 óra 44 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerinti a mai napra a következő időjárás várható: Változó, hűvösebb, sok helyütt csapadék. Március 13. Az aradi ipartestület közgyűlése délelőtt 9 1/2 órakor. — Az aradi kereskedőifjak betegsegélyző-egylete közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi iskola). — A Viktória takaré- és hitelintézet részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylete aradi fiókjának közgyűlése délután 3 órakor (Városház.). — Gőzgépezők és kazánfűtők vizsgája. — Az aradi honleányok műkedvelői előadás és táncal egybekötött szabadság-ünnepe (Városház.). — Az aradi fehér kereszt gyermekvédő egyesület közgyűlése délután 3 órakor (Városház.). — Az aradmegyei szabadelvű párt közgyűlése déli 12 órakor (Millennium külön terem.). — A tót-komlói takarékpénztár közgyűlése.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Szőlészeti értekezlet Aradon. A „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete” az Arad-vármegyei Gazdasági Egyesület közreműködésével folyó évi március hó 13-án, pénteken délelőtt 10 órakor Aradon a vármegyei ház disztermében szőlészeti értekezletet rendez, melynek tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó, tartja Bernáth Béla 2. A „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete” nek legközelebbi teendői, előadja Drucker Jenő dr. egy. igazgató. 3. A bortermelők hitelviszonyai, ismerteti Kosinszky Viktor, állami szőlőtelepi igazgató. 4. A borok értékesítéséről, előadja Halmai Andor aradi szőlőbirtokos. Az értekezleten mindenki résztvehet, a ki a szőlőművelés ügyei iránt érdeklődéssel viseltetik.

— Fizesésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizesésképtelenségekről tesz jelentést: Rosenzweig Jónás, Vajda-Hunyad. — Vámos Józsefné, Pécska. — Kohn Kálmán, Keszthely. — Holczer G., Mező-Csáth. — Geder János, Bécs. — Neumann József, Aussig. — Adám János Bécs.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 12.

Delikételek. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátozott. Kedvező irányzat mellett 20,000 métermázsba került forgalomba, 1/2 fillérrel drágább árakon. Egyéb gabonák kedvezők. Időjárás borult.

Értéktözsde. Berlin 1/4. Paris 10 olcsóbb.

Zárhat 12 órakor:

Buza áprilisra	8.38—8.39
Buza októberre	8.26—8.27
Rozs áprilisra	6.61—6.62
Rozs októberre	6.72—6.73
Zab áprilisra	5.60—5.61
Zab októberre	5.74—5.75
Tengeri májusra	5.31—5.32
Tengeri júliusra	5.44—5.46
Repce augusztusra	11.40—11.50

Zárhat 5 órakor:

Buza áprilisra	8.34—8.35
Buza októberre	8.22—8.23
Rozs áprilisra	6.59—6.60
Rozs októberre	6.60—6.61
Zab áprilisra	5.60—5.61
Zab októberre	5.74—5.75
Tengeri májusra	5.31—5.32
Tengeri júliusra	5.44—5.46
Repce augusztusra	11.40—11.50

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

I. M. Arad. A költemény gyakorlott tollra vall, csak hogy nem március 15-re íródott, hanem október 6-ra. Mert március 15. nem „gyásznapja az igaz magyarnak, s nincs sehol egy gyászos koporsó, mely előtt zokognak.”

Érdeklődő. Igaza van, Arad elég bőven szállít képviselőket az országgyűlésnek. Aradiak: Salacz Gyula, Bánhidny Antal br., Barabás Béla, Nemess Zeigmond, Hámary László, Szombathy György, Vársárhelyi László, és most Nagy Sándor dr.

K. L. Temesvár. A küldött címekre megindította a mutatványszámokat a kiadóhivatal. Köszönet.

REGÉNY-CSARNOK.

A mellé

(Amerikai történet)

Írta: Adeler Miksa.

(9)

(Vége.)

Közelgett az idő. A nigger nőt már becípelték a szomszéd cellába. A tömeg zajongása felhallatszott az utcáról. Willitsné ráteritette a pokrócot az elefántcsont fehérségű vállakra; Mary az anyjához fordult, megölelte s megcsókolta.

Aztán suttogva szólott neki:

— Meghalok, anyám. Nem fogom túlélni. Sohasesem látlak többé.

De köny nem volt a szemében. Szorosan maga köré fogva a pokrócot s a kétségbeesés nyugalmával készült a türelmerlen porkoláb hívását követni.

Nagy mozgás támadt az utcán. Lódobogás. Tompa hangzavar, aztán vadul kitörő hurrazás.

Ricketts orvos rohant be a börtönbe, kezében papirlapot lobogtatva.

— Kegyelmet kapott! Kegyelem! — kiáltotta. — Vissza, vissza! — szólott, mikor a porkoláb rá akarta tenni Maryra a kezét s odatartotta eléje az írást.

A halálfelelem percei elmúltak, de a viszázatás Engle Mary idegeire olyan nagy volt, hogy a szegény leány alig tudva valamit a véletlortént szerencséről, kábultan, káprázva állt egy ideig a helyén. Nem tudta egyszerre átérteni az eseményeket, amelyek ártatlanságát nap-

fényre hozták. Azután hirtelen elszedült s közel volt az ájuláshoz. Lefektették az alacsony ágyra s elmondták neki az egész történetet. Mikor az orvos megmondta, hogy Tomot nem érheti semmiféle szemrehányás, Mary a fal felé fordult, hogy elrejtse kitörő könnyeit s azt susogta:

— Hála Istennek! Hála Istennek!

Mikor az orvos karjára támaszkodva kilépett a börtönépület ajtaján, a jól felszaporodott embertömeg hangos hurrávai üdvözölte; de Mary lehuzta fatyolát az arcára s borzadva gondolta el, hogy ez az embertömeg azért gyülekezett itt össze, hogy végig néze az ő megkorbácsolását.

— Régi elméletem nekem, kedvesem, — mondta az orvos, — hogy az emberek épp úgy szeretik látni, ha egy embertársuk bajba kerül, mintha kikeveredik belőle.

Amint Mary hazatért régi otthonába, rögtön valósággal megostromolták a jóbarátok, akiknek a hozzája való ragaszkodása nagyhirtelen megnövekedett s akik most a tuláradó szerencsekívánataikkal iparkodtak igazolni magukat.

— Willits Tom jeleni meg az ajtóban s Englené után kérdezősködött.

— Szabad most már bemennem? — kérdezte az örömtől izzó arccal.

S csakugyan belépett és akkor mindenkinek a szemeláttára keblére ölelte Maryt, míg a leány kérte, hogy bocsásson meg azért a fájdalomért, amelyet szerzett neki.

— Eddig szerettelek, — mondta Tom — de most már imádlak a hősi lelked miatt s azért az áldozatért, amelyet hoztál.

S még egy látogató jött. Az öreg Newton órnagy lépett be levett kalappal s meghajtott fővel a szobába. Arcán a ráncok mélyebbek s láthatóbbak lettek, az egész külseje megtört és szomorú volt.

Egyenesen odament Maryhoz s lesütött szemmel állt előtte.

— Azért jöttem, — mondta, — hogy dürrvaságomért s kegyetlenségemért bocsánatot kérjek. Soha helyre nem hozhatom azt az igazságtalanságot, amit önnek elkövettem. Lelki furdalásomat magammal fogom vinni a sírba. De ha van egy irgalmas szava ahhoz az öreg emberhez, akinek a fia mint gazember és gonoszlevő szökött meg az atyai házból s aki most megtört szívvel áll ön előtt s kész anyagi jóságáért és nagylelkű önfeláldozásáért a lábát megcsókolni: mondja ki legalább azt az egy szót, hogy az legyen a vigaszom magányos életemben.

S Mary kezébe vette az öregnek érdes kezét s barátságos, szelíd szóval beszélt hozzá. S Newtonnak az arcán végig csordult a könny; megcsókolta a leány fehér ujjait s kiment, el, haza, boldogtalanná s nyomorulttá vált otthonába.

S pár hónap múlva megint eljött karácsony estéje, de most a társaság Willitsék uri házában gyűlt össze. S két menyasszony is volt a társaságban. Mary és Willits Tom azzal foglalkoztak, hogy a gyermekeknek segítettek játszani s olyan boldogok voltak, mintha soha szomorúság és baj nem érte volna őket. Rickets orvos és menyasszonya, az özvegy Englené pedig ott ültek a szoba felső végében és büszkén és örvendve tekintettek a fiatalabbik párra, csak futólag gondolva néha a szomorú napokra, amelyek elmúltak, hogy soha többé vissza ne térjenek.

S mikor a gyermekek már belemelegedtek a játékba, Tom meg a menyasszonya még egy ideig nézték őket, aztán a férfi beleölelte karját Maryéba, együtt kimentek a verandára s letekintettek a folyóra, amelynek habjai épp úgy verdesték most is a partot, mint egy évvel azelőtt. De most másképpen beszélt a habok locsogása. Zenével volt tele, a boldogságnak meglehetősennek s a kiált megpróbáltatások emlékének halk zenéjével.

Egyikük sem szólt, de mindegyikük tudta,

hogy a másoknak a gondolatai a mult borzalmain és síralmain siklanak át, hogy végre meglehetősen szálljanak vissza a jelen csendes és édes boldogságához.

Mary szorosabban hozzásimult vőlegé nyéhez s álmódzó szemmel tekintet végig a széles folyamon, amely tanuja volt vad futásának, szerencsétlenségének s tanuja most a boldogságának is.

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1904. évi március hó 13 án:

Bérletszünet.

Bérletszünet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél helyárrakkal:

A tavasz.

Operette 3 felvonásban. Jaimés és Duvall után írták: Lindau C. és Wilhelm J. Fordította: Mérey Adolf. Zenéjét szerette: Strauss József.

SZEMÉLYEK:

Csapó Gusztáv	Németh J.	Szalókiné	Répássy G.
Margit. neje	Singhoffer V.	Gál Feri	Bónis Lajos.
Hallós	Polgár S.	Mayer	Juhász S.
Cecilia. neje	Pajor Agnes.	Anna	Rózsa Lili.
Ernő, öccse	Juhai József.	Kramatics	Győre Alajos
Berta	Fóti Frida.	Náci. pincér	Ligeti V.
Báró Szalóki	Mariházi M.	Isabella	Szilassy J.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérletszünet.

Páros.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes helyárrakkal:

Obrenovics Sándor.

Látványos történelmi színmű 6 képben. Írta: Kerekes Pungur Mihály.

S Z E M É L Y E K:

Natalia	Csigaházi E.	Gyorgyevics	Békés Gyula.
Sándor	Könyves J.	Egy polgár	Németh J.
Masin Draga	Gazdi A.	Popovics	Győre Alajos.
1. udvarhölgy	Gőz Aranka.	Zsifkovics	Mariházi M.
Benjamin	Ligeti V.	Glisics	Békassy Gy.
Nikodem	Bónis Lajos.	Markovics	Juhász S.
Vojka	Aranyosy J.	Masin ezredes	Simon Jenő.
Georgina	Szilassy J.	Lazarovics	Juhai József.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTÉR.*

Ifj. özv. Tessits Györgyné szül. Gyorgyevits Zorka, gyermekeik Darinka és Milánka úgy a maguk, valamint az alólírottak nevében is fájdalommal telt szívvel tudatják, hogy a felejtethetlen jó férj, gondos édes atya, gyermek, testvér, sógor rokon és jóbarát

ifj. Tessits György

kereskedő

1904. évi március hó 11-én, esti 8 órakor, életének 33-ik. boldog házassága 10-ik évében hosszas szenvedés és a haldoklok szentségének ajta:os felvétele után csendesen elhunyt.

A megboldogult drága halott hült tetemei 1904. évi március hó 13-án, d. u. 2 órakor fognak Kis-Szent-Miklós 290. sz. gyászházából az aradi alsó temető külön sírhelyében örök nyugalomra helyeztetni.

Aldás és háke langjen parai felett!

Kis-Szent Miklós, 1903. márc. hó 11-én

özv. Tessits Mihályné szül. Floreacu Sidonia, édes anyja.	Styef Miklós, sógora.
Tessits Emilia férjezett Styef Miklósné, testvére.	Styef Helén, Styef Sidonia, unoka hugai.

Csutak Károly „Entreprise des pompes funébrés” Szent Margit r. t. Arad.

Üzlet-átvétel!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Szabadság-téren, a Domány-palotában levő

„Fiume“-kávéház

Radó Ignác urtól megvettem

s azt március 14-ikén, hétfőn

ünnepélyesen

m e g n y i t o m.

Amidőn ezen megnyitó ünnepélyre eddigi összes jóakaróimat, továbbá a „Fiume“-kávéház összes tisztelt vendégeit meghívni szerencsém van, egyuttal azon reményemnek adok kifejezést, hogy a nagyérdemű közönség méltányolva tizenötévi főpincéri működésemet, látogatásával vállalkozásomban támogatni fog.

Egyben van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy a Kass vendéglőből, hol eddig mint főpincér működtem, kiléptem és összes tapasztalataimat kávéházam felvirágoztatása érdekében fogom hasznosítani.

Üzletemet reggelig nyitva tartom s pontos kiszolgálásért, valamint jó italokért kezeskedem.

Tisztelettel

Varga István.

A fűtési idény beálltával ajánlunk

elsőrendű darabos, magas hőfoku, salon

fűtő kőszén,

100 kiló 3 korona 40 fillér;

elsőrendű darabos

légszesz pirszenet (coks.)

100 kiló 4 korona — fillér.

Bérmentve házhoz szállítva.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett

félnapi időt kérünk.

Ugy fűtőkőszénél, mint pirszénél

500 kgr. vételnél 25 fillér engedményt nyújtunk.

Vasaláshoz

ajánlunk, száraz bükkfából égetett

faszén,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Csomagolás fűtőszén 50 kgrmos zsákokban.

Csomagolás Coaks 40 kgrmos zsákokban.

Csomagolás faszén 25 kgrmos zsákokban.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Dohányzók

kérjenek

„NIL“

KROKODILUSSAL!

Szivar k a - h ü v e l y,

LEGJOBB EGYPTOMI

Szivar k a - p a p i r t.

Kitüntetve a párisi hygienikus kiállításon 1900. az „arany-éremmel.“ — Mindenütt kapható!

Ujdonságok

és pótlások érkeztek ismét
60,000 kötetes
kölsönkönyvtáramba.

Magyarban: Ouida: Vera. Veres: A burok védangyala. Péterfi: Kormos Borcsa. Heimbürg: Dacos szivok. Heltai: A száműzöttek. Gyp: Egy édes titok. Y. Guilbert: A deszkák hőse. Voss: Léghajón az északi sarkhoz. Frenssen: A szerelem hatalma. Crawford: Színész és grófleány. Gorkij: Elmult emberek. Cherbulliez: Lapke k. a. Sardou: Theodora. Heyking: Elkésett levelek. Bajtay: Emberek N. N.: Ingatag szerelem. Tóth: Északaf. kikötők. Bosnyák: Sursum corda. Levett: Az árulás utja. Alexander Mrs.: Balvégzet. Párbaj a végzettel. Benedek: Szülőföldem. Ábrányi E.: Labán ur. Váradi A.: Szt. Agótha. Gaál K.: Sikamlós uton. Leonid A.: Kődben. Csehov: A fekete barát. Sales: A feleség. Lasswitz: A világ meghódítása. Mühlbach: Benyovszki gróf. Spielhagen: Üllő és kalypács. Collins: Párbaj az erdőben. Molnár F.: Jezsi. Gyp: Baba néni stb. stb.

Németben: Schlicht: Estklassige Menschen. Frenssen: Die drei Getreuen. Quirt: Kaviar-Kalender 1903. Kugelgen: Ein Loebensbild. Brenner Viebig: Die Wacht am Rhein. Crocker: Angolika. Stratz: Montblanc. Heyking: Briefe die ihn nicht erreichten. Herzeg Franz: Die Operetten-ängerin. Giahn: Heirathstifter. Rose F.: Liebesgeschichten. Stacpoole: Der Bourgeois. Zobaitz: Der Backfischkasten. Beyerlein: Jena oder Sedan. Kahlenberg: Nixchen. Champol: Goldene Blumen. Bilse: Der Alarm. Waldow: Die rote Locke. Wolzogen: Was Onkel Oscar in Amerika passierte. Ompteda: Denise de Montmidy. Erhard: Die Rose vom Haff. Morelli: Die Pariser Range II., Im Quartier latin. Berdeau: Uncle Sams Nichte. Yankee-doodle II-VI. Bernhard M.: Corpus delict. X: Memoren: d. H's v. Richelieu. Fothergill: Der Konzertmeister. Ohnet: Der Giftbändler. Kipling: Mädchen aus Birma. Reuter G.: Liselotte. Willy: Claudine geht. Jensen: Unter heißer Sonne. Megede: Sport. Herzeg: Die v. Niederheim etc. etc.

Francia és angolban: Saussay: Chairs epa nous, beauté ardants. Willy: Un vilain monsieur. Claudine I-IV., La Mome Picrate. Zola: Pot Bouille. Hennique L.: B. Roses. Gyp: Petit Bob. Manville Fenn: Nurse Elisia. Buchanan: The shadow of sword. Russel Lady: In the service of Rachel. Keeling: Three sisters. Clifford: A sorry love affaire. Mrs. Craik, Miss Tommy.

A könyvek ujak és tiszták.

Vidéki bérítők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

Jegyzékek vidékre bérmentve küldetnek.

30,000 kötetes

zenemű-kölsöntár.

Antiquarium, állandó olcsósági tárlat könyvek és hangjegyei.

Egész könyvtárak vételre és eladása.

Jókai összes művei nemzeti kiadása félbör-kötésben, antiquum 280 koronáért kapható.

Egyéb számos kedvező alkalmi vétel.

Kiváló tisztelettel:

104

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papir-kereskedése, antiquariuma, könyv- és zenemű kölsöntára

Aradon, Andrassy-tér 20. sz. (Fischer Elz-paletta.)

Városi és megyei telefon: 385.

Köszönetnyilvánítás.

Nem mulaszthatjuk el mindazoknak, kik felejtethetetlen jó fiam, illetve testvér, sógor és rokon

Krausz Ferenc

f. é. március hó 11-én végbement temetésén oly kegyesek voltak számos megjelenésük által mély fájdalomukat enyhítették. Végül mindazok, akik az elhunyt ravatalára koszorút helyeztek, ez uton is fogadják hálás köszönetünket.

714

A gyászoló család

Igen tisztelt Gyógyszerész Ur!

Tizenegy éve használom az Ön „Margit Crème”-jét és mindig hálával gondolok arra a barátnőmre, ki ezzel megismerttetett, mert arcom most is redőtlen, tiszta, üde, szemeim, fogaim épek. Én rettegtem minden arckenőcstől s csak hosszú rábeszélés után határoztam el magam egy kísérletre s miként látja, nem bántam meg. Fogadja a multkor küldöttékért is, melyek rendben érkeztek, hálás köszönetem.

Fiume, 1903. márc. 21.

Vagyok összinte lekötelezettje

Prónay Dezsőné.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKOZLO ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 11-1 óráig, este 9-10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4-5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Vidéki városba elsőrangú férfi divat, cipő- és kalapárú üzletbe ügyes, szakképzett fiatal segédet.
Vidéki városba, fűszer- és vasárú üzletbe szakképzett fiatal segédet, ki a tót nyelvben jártas.
Vidéki mezővárosba a rőfős szakmában jártas ügyes, fiatal segédet, ki a tót nyelvet beszél.
Vidéki városba üveg- és porcelánkereskedés részére fiatal ügyes segédet.
Vidéki városba a borszakmát teljesen értő, magyar, német- és románul beszélő segédet.
Vidékre a vasárú szakmát tökéletesen értő, a magyar, német s román nyelvet beszélő fiatal segédet.
Vidéki városba a rőfős üzletben jártas, románul tudó, fiatal izr. segédet.
Vidékre a rőfős szakmát tökéletesen értő, ügyes segédet.
Vidékre a vegyes szakmát értő, erős, fiatal izr. segédet.
Vidékre a kézmű- és divat szakmát teljesen értő, fiatal, intelligens segédet.
Több rőfős és vegyesárú üzlet részére a román nyelvben jártas fiatal segédet.

Ajánlunk:

Mérlegképes könyvelőt, aki a magyar, német, román és francia nyelvben és levelezésben, valamint az utazásban jártas.
Az egyszerű és kettős könyvelésben, valamint a magyar és német levelezésben jártas, kereskedelmi képzettséggel bíró alkalmazottat.
Az egyszerű és kettős könyvvezetésben jártas szép írásu női alkalmazottat, kezdő állásra.
A fűszer- és vegyesárú szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKOZLÓ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

198

számok.

Könyv- és Papir- Bazár.

A végeladás alatt volt

Révész Nándor-féle

könyv- és papirkereskedés

áruit

megvettük,

és a megmaradt áruk, u. mint: könyvek, regények, diszművek, ifjúsági iratok, imakönyvek, jogi és szakirodalmi művek, ugyszintén üzleti könyvek, írópapírok, levélpapírok, borítékok, diszlevélpapírok, doboz-levélpapírok, valamint az összes

könyv- és papirkereskedéshez tartozó áruk

az eddigi áraknál

tetemesen olcsóbban

fognak eladatni

ugyanazon helyiségben:

Szabadság-tér 2. sz.

(Deutsch Testvérek volt üzlet helyiségében.)

Kiváló tisztelettel:

INGUSZ I. és FIA

ARAD,

Alkalmi könyv- és papir-bazára.

Férj az uram sem ellensz!

David Gyula, csehi gyógyszerész, Budapesti. Széplő és más arafoltok ellen Eszékben pomádja ára 70 f., K. 1. 90, 2. 20, fekete arafoltoknál az erősebb hatású Pomád eur-pasitám 1. 30, 2. 40. Arafoltó fekete pont alakú miltuszokhoz egyedüli miltuszója a luvant, ára K. 1. 1 és 2. Bármelyik eszem használata előtte csakis Detergen tölönde porráppannal kell mosni K. 1, 2, 3. Örömet ezerek minte ligitó hajfestéssel az szőlőkész, próbátveg K. 2, 4 és 8.

ANTEGRIN, Háziallatok öv-és gyógypora. Minden gonddalozás és érdezősködés nélkül, hogy mi volna jó, csakis az tegrin kell, a mint bágyadtak, mindjárt beadni. E egyszeri adag alig körül 3 krajcárba, melyet nagy kárt elbáritanak azok, a kik óveserképek és étvágygerjesztől hébe-korba adva bizaliskor is mindig már előre megrendelik, például 100 darab osztás kóst a dögöt megazintetni 10-15-20 kilogramm szükség. Egy tekerés ára K. 2, mely elég 3 sülde megmen-tésére. Egy kilogramm ára K. 4. Két és fél kilogrammot tis szer-tára csomagolással K. 10. 22 f-ért már bérmentve is sülde. Öt kilogramm 20 K. helyett K. 10, de 10 kilogramm csak K. 34. Kaphatók posta v. vasúton után-vétél kuldve, csakis **Dr. David Viktor.**

1887. évben gyógyszerész-tudós a m. kir. természetudományi akadémia rendes tagja.

Eszté István k. szék gyógyszerésztárában, **ESZÉK,** 2557.

Hazai gyártmány!

KLEINOSCHEG SEC

ÚJDONSÁG!
ELSŐ MINŐSÉGŰ
PEZSGÓ.

KLEINOSCHEG TESTVÉREK
csász. és kir.
udvari szállítók pezsgő pinczél
BUDAFOK.

3414

Egy főtisztelendő lelkész levele.

Wilhelm Ferencz gyógyszerésze és kir. udv. szállító urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria.
Radowesitz, Csehország, u. p. Bilin.

Ismételten jó eredménnyel használtam az Ön Wilhelm-lele antiarthritis antireumatikus vértisztító teáját belöges állapotaimban, mint: a máj, lép, szív és gyomor elzsírosodásainál, reumatikus hátgerincbántalmaknál, gyenge emésztésnél, vértelulásnál, agynyomásnál, stb. úgy, hogy ezáltal megtakarítottam magamnak egy fűdői vagy hidegvízgyógyintézeti kurát, a mihez különben sajnos nincsenek is meg az anyagi eszközök, hivatásomból kifolyólag pedig hiányzik a szükséges idő.

Biztosítom arról, hogy a magam részéről csak kellemes kötelességommé teszem, hogy ezt a kitünő Wilhelm-lele antiarthritis antireumatikus vértisztító teát minden ilyen bajban szenvedőnek legmelegebben ajánljam, és a hol csak lehetem, föl fogom dicserni, hogy így Önnek kitünő találmányáért valamiképpen kimutassam hálámat és hogy a szenvedő emberiséget, a hogyan az Ön oly pompásan gyógyító, készítménye meg is érdemli, figyelmessé tegyem erre a gyógyszerkezre.

Kitünő tisztelettel
Vinzenz John P., lelkész.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszertárakban és droguerákban.

Aradon főraktar: Földes Kelemen és Hájos Árpád gyógyszertárában. 1569-X.

1 csomag 2 korona, 1 postaküldemény 15 csomag tartalommal 24 korona bérmentve, bármely magyar postaiüzemre szállítva.

Dengelegy és Stern
Érteliszabók

Aradon, Atzél Péter-utca, Színház épület.

Mértékszerinti rendelések a legújabb divat szerint kifogástalan csinos kivitelben készíttetnek, úgy, hogy a legmagasabb igényeknek is megfelelnek.

589

← Hazai és külföldi szövotek raktára. →
Jutányos, pontos kiszolgálás!

FAIX JAQUES
Zongora készítő

Arad, Batthyány-utca 35.

Készít

uj zongorákat minden stilben és fanemben, ugyszintén javításokat. — Hangolások tisztán és tartósan.

Dus raktár kitünő új és használt zongorákban. Gyári árak. — Új keresztthuros zongorák 300 frttól 850 frtig.

LEGKITÜNÖBB MINŐSÉGŰ
CHIFFONNOK
ASZTALNEMŰEK
KÁVÉS KESZLETEK
TÖRÖLKÖZÖK
TÖRLO RUHÁK
ZSEBKENDŐK
ROSENBLÜH H. ÉS TSA.

Tavaszi szövotek, Costüm kelmék különösen feketében megérkeztek.

500 vég

vásznót szereztünk be raktárunkra még az áremelkedés előtt. Így azon helyzetben vagyunk, a n. é. közönségnek azokat még jutányos áron felajánlani.

Tiszta czérna vászon

3/4 széles, ágynemű és erősebb női ingekre alkalmas, egy vég 28 méter **16 forint.**

Vékonyabb szálú egész finom, ágyneműnek vagy finom női ingeknek, egy vég **17 frt 50 kr.**

Alsó és paplanlepedő vásznak, ugyszintén **valódi Rumburgi 54 rőfös 30 és 35 frt.**

Ezen vászon minőségek évzedekek óta kipróbáltak, ítéletlen elsőrendű minőségűek, melyek tartóssága és megbízhatóságokért teljes felelősséget vállalunk. 66

Vászon maradékok legfinomabb minőségig mindenkor olcsón kaphatók.

CÉRNAVÁSZON
ES
FEHERNEMŰ
OSZTÁLYUNK
CSAK IS A
LEGJOBB
GYARTMANYOK.
EREDETI
GYÁRI ÁRAK.
ROSENBLÜH H. ÉS TSA.

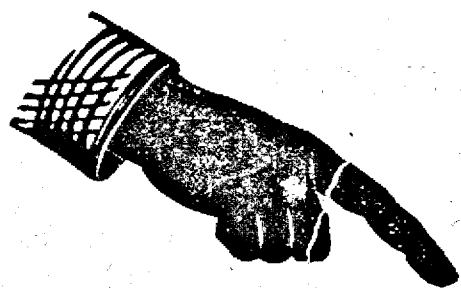
**Tavaszi női ruhakelmék,
Fekete és színes costum kelmék,
Blous és ruhaselymek,
Francia delain és Cosmanosi mosó creton
ujdonságaim megérkeztek!**

A fenti mintákat kívánatra **vidékre** posta fordultával megküldöm.

Különlegességek érkeztek: bőr, gumi- és szallag övekben.

Singer Sándor divatáruháza

Arad, Andrassy-tér 20., Fischer Elize palotában. Központi szálloda mellett.

**Menyasszonyi kelengye,
Siegl-féle vászon,
Schróll-féle chiffon,
Regenhart-féle asztalneműek**

gyári áron szerezhetők be. — Áremelkedés nélkül.

Creász vászon 90 cm. széles 1 vég, 23 mtr. női ingekre és ágyneműre alkalmas ára 15 frt — kr.

Alsó lepedő vászon tiszta cérna 155 cm. széles, 1 vég 6 lepedőre ára 12 frt 50 kr.

Paplan lepedő vászon 180 cm. széles 1 vég, 6 darab paplan lepedőre ára 14 frt — kr.

Ezen rendkívüli alkalmat a t. vevőközönség szíves figyelmébe ajánlom.

Singer Sándor divatáruháza

Arad, Andrassy-tér 20. Központi Szálloda mellett.

Közlemény,

30 év óta forgalomban lévő híres Berger-féle gyógy- és egészségi szappanokról.

Néhány hónappal ezelőtt egy Berger nevű fizikember megkísérelte, hogy a „Berger-féle gyógy-szappanok és kátrány-preparátumok” elnevezés használati jogát vitassá tegye; hogy így a mi gyártmányaink révén híressé lett nevet használva, más szappanokat hozzon forgalomba. Így alkalmunk volt képviselőnk, dr. Sachs Lajos ur által Bécsben, a magas cs. kir. kereskedelmi miniszteriumnál panaszosként föllepni; ennek következtében általános tudomásra hoztuk, hogy 1903. december 16-án kelt 19082. számú ítélettel kimondatott, hogy jogunk van a mi „Berger-féle gyógy- és egészségi szappanainkat, a Berger-féle kátrányszappant és Berger-féle glicerium-kátrányszappant, Berger-féle kén-kátrány-szappant” stb. ezen külön címmel ellátni és védjegyünkön ezen szót használni. Így tehát a mi jólismert különlegességeinket ezután is, mint azelőtt a főnti jelzéssel fogjuk forgalomba hozni; kérjük ennél fogva saját érdekében a nagyérdemű közönséget, hogy minden más gyártmányokkal való keverésnek és tévedésbe ejtésnek elölgőveendő, alaposan figyeljen arra, hogy a csomagoláson is rajta kell lennie, a mi ismert védjegyüknek és a mi itt jól látható képegyünknek. Ha a csomagoláson a mi védjegyük és cégjegyzésünk nincs rajta, úgy kérjük, hogy a szappant, mint nem a mi híres és 30 év óta létező gyártmányainkkal azonosat, utasítsa vissza.

Phellberg

Troppau és Bécs, 1904. február hó.
Meißl G. és társa.

Raktár Aradon: Gutori Földes Kelemen és Rozsnyay Mátyas gyógyszerész uraknál, és kapható az összes hazai gyógyszerárakban. 715

Idült torok- és gégefőhurutnál
fényesen bevált a
Rohitsi „STYRIA“
gargalizáló víznek.

4884/1904.

Hirdetmény.

Az 1904. évi február hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által beterjesztett összeírású jegyzék 4 drb. ívét, az illami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1904. évi márczius 12-ik napjától számítandó 8 napra a fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek névszerint Sipos Imre, Blau Ármin, Fiszler János, Rozsnyay Kálmán és dr. Rozsnyay József, a kik italmérési engedélyt kaptak nem csak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve az érdekelteken kívül a kereskedelmi testület és ipartestület is nyújthat be a városi fogyasztási adófelügyelőséghez észrevételeket.

Arad, 1904. évi márczius hó 5.
A városi tanács.

4564—1904.

Hirdetmény.

A földmívelésügyi miniszter ur 22169—1904. sz. rendelete nyomán közhírré tesszük:

1. Ha a munkaadó gazdasági (külső) cselédjeinek személyében a 12102/eln. 1900. szám alatti földmívelésügyi miniszteri rendelet szerinti évenként az általános adóösszeírással egyidejűleg fogantatott összeírás után változás áll be, köteles a munkaadó az új cseléd tényleges szolgálatba lépésének napjától számított 15 napon belül a változásról a községi előljárásnak (városi adóhivatalnak) szóval vagy írásban a cselédkönyv bemutatása mellett jelentést tenni, s bejelenteni, hogy az új cseléd az általános összeírásba felvett melyik eltávozott cseléd helyébe fogadtatott fel. Ez alkalommal köteles továbbá a munkaadó, ha a szolgálatból már kilépett cseléd után a 120 filléres hozzájárulási díjat azon évre még nem fizette volna meg, 120 filléres hozzájárulási díjat a községi előljárásnál (városi adóhivatalnál) a változás bejelentésekor azonnal befizetni.

Ha a munkaadó azon cseléd után, a ki szolgálatából kilépett, már azon évre előbb megfizette a 120 fillér hozzájárulást, azeltávozó cseléd helyébe lépő új cseléd után azon évre újabb 120 filléres hozzájárulási díjat nem kell fizetni.

A községi előljáróság a bejelentés alapján köteles az A) mintájú összeírású és kivetési lajstrom jegyzet rovatába az új cseléd nevét, a bejelentés kelteinek feltüntetése mellett azonnal bejegyezni.

2. Ha a munkaadó gazdasági (külső) cselédjeinek nem személyében, hanem létszámában áll be a változás, vagyis ha a munkaadó nem egy a szolgálatból eltávozott cseléd helyébe fogad fel új cselédet, hanem az azon évre érvényes az előző év december havának végeig lezárt általános összeírású idejében fennálló cselédlétszámon felül szegődtet gazdasági cselédet, köteles a munkaadó az új gazdasági (külső) cseléd felfogadását a cselédkönyv bemutatása mellett a szolgálatba lépés napjától számított 15 napon belül a községi előljárásnál (városi adóhivatalnál) pótdősszeírás és kivetés végett bejelenteni és a bejelentéskor a 120

filléres hozzájárulási díjat azonnal befizetni.

3. Az országos gazdasági munkás- és cselédsegélypénztár csak akkor köteles a gazdasági (külső) cselédek részére az 1900. XVI. és 1902. XIV. törvénycikkekben baleset esetére biztosított segélyeket kiszolgáltatni, illetőleg a munkaadónak e czímen felszamítható költségeit megtéríteni, ha az a cseléd, a kit a baleset ért, az összeírású lajstromba szabályszerűen felvételre és utána a hozzájárulási díj az esedékességkor vagy utóbb ugyan, de mindenestre a baleset megtörténte előtt legalább 30 nappal tényleg befizettetett. — Ennél fogva a községi előljáróság (városi tanács, helybizottság) abban az esetben, ha olyan gazdasági cseléddel történik baleset, aki az összeírásba szabályszerűen felvételre, vagy felvételre ugyan, de aki után az imént meghatározott időben a hozzájárulási díj be nem fizettetett, a baleseti jegyzőkönyvet a pénztár központi igazgatóságához ne is terjessze fel.

Arad, 1904. évi február hó 27.

A városi tanács.

Magas jutalékkal felvételnek

bármily állás megbízható egyének budapesti bankházban sorjegyeknek részletfizetésre való eladására, az 1888. évi XXXI. t.-cz. alapján. Tőke és kockázat nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető havonta 300—500 korona kereset.
Ajánlatok intézendők a „Szerencse Hirdető” kiadóhivatalának, postafiók 180, Budapest. 238

Téglaeladás!

A vasut közelében lévő téglaelégetési telepemen jól kiegészített

téglák

igen előnyös árak és feltételek mellett kaphatók. 711

Utalványok lakásomon válthatók.

Kirle Antal.

Flórián-utca 6 b. ajtó szám 5.

Telefon 582.

Telefon 582.

KEMÉNY MANÓ

czementáru és műkögyár, beton építkezési és aszfalt ipar vállalat

Arad, József főherceg-ut 11. sz.

Visintini rendszerű

vasbeton mennyezetek

legolcsóbb, legkönnyebb, legelőnyösebb és feltétlenül tűzbiztos szerkezet.

Granitto terrazo, beton, aszfalt és mindennemű burkolatok továbbá 647

alapozások, földemek, csatornák, vízmedenczék, hidak, átereszek s minden egyéb csömöszölt és vas-beton munkák készítése.

Egyszerű és díszes kivitelű czement és mozaiklapok.

Beton csövek minden méretben.

Hygenia padozat por és hégagmentes, rugalmas, tisztán tartható.

Szab. rendszerű betonjárdák

talajmozgás által okozott hátrányok ellen védve

Román és portland czement, gipsz, gipsztábla, vakolati köliszt eladása.

Legjobb minőségű hornyolt czement tetőcserepek.

Műkö és műmárvány munkák készítése.

Az Aradi és Csanád Egyesült Vasutak guruhonczii czementgyára termékeinek elárúsító helye.

Árajánlatok és költségvetéssel díjmentesen készséggel szolgál.

== Intézetek, Gyárosok, Nagykereskedők figyelmébe! ==

Posner Károly Lajos és Fia

Első magyar vonalzó intézet, üzleti könyvek gyára, könyomda,
album-gyár és térképészeti müintézet

előkelő budapesti cég képviselőjét

Arad szabad királyi város

és Aradvármegye területére

átvette az:

Aradi Nyomda Részvény Társaság

ARAD,

József főherczeg-ut 22. sz.

Kérjük azokat, kik a fenti céggel eddig is összeköttetésben
voltak, hogy szükség esetében forduljanak hozzánk!

Költségvetéssel, tervezetekkel díjmentesen
készséggel szolgálunk.

Telefon 151.